

POROČILA

SLOVENSKE FRANČIŠKANSKE PROVINCE SVETEGA KRIŽA

LETO 2017 • LXX • ŠTEVILKA

3,4

BRATJE IN MANJŠI
NA POTI K PRAVIČNOSTI,
MIRU IN CELOVITOSTI STVARSTVA!

IZ GENERALNE KURIJE

Pojdimo v Betlehem pogledat, kaj se je zgodilo	3
Obisk generalnega ministra br. Michaela Perryja v slovenski Frančiškanski provinci sv. Križa	6
Odločiti smo se morali med Bogom in hudičem, za resnico ali za laži	22
Spomin sv. Didaka iz Alkale	27
Avdienta članov Frančiškovih družin prvega in tretjega reda pri papežu	28
V družbi s svetim Bonaventuro iz Bagnoregia	30

IZ PROVINCIALATA

Božji dotik	33
Srečanje UFME v Barceloni	34

IZ TAJNIŠTVA PROVINCE

Zapisnik 9. redne seje provincialnega definitorija	39
Zapisnik 10. redne seje provincialnega definitorija	40
Obisk bratov v ZDA	41

BRATJE V FORMACIJI

Prvi meseci v Sveti deželi	43
----------------------------	----

IZ ŽIVLJENJA IN DELA PROVINCE

Biserna maša p. Andreja Vovka	44
500 let papeške bule "Ite vos"	45
Monaldovi dnevi	47
Brezjanski pogovori 2017	51

TEOLOŠKI IN PASTORALNI IZZIVI

Dve različni stoletnici	52
Velike spremembe	53
Zopet meje	54
Novo leto	55
Molitve za duhovne poklice pri verouku	56
Liturgične spodbude	57

... IN NAJ MOLIMO ZA RAJNE

br. Bonaventura Obran	58
Anton Babnik posinovljenec naše province	60
Nekrologij	62

Poročila leto 2017 (LXX) številka 3 in 4

Izdala: Slovenska frančiškanska
provincia sv. Križa
Prešernov trg 4
1000 Ljubljana

Ureja: p. Tadej Strehovec
Odgovarja: p. Marjan Čuden
Redni sodelavci: p. Darko Žnidaršič,
p. Krizostom Komar
br. Janez Papa

Grafična priprava: Tina Bruno, ZBF
Tisk: Demat d.o.o., Ljubljana

Pojdimo v Betlehem pogledat, kaj se je zgodilo

Kustodija Svete dežele je letos praznovala 800. obletnico ustanovitve. Red manjših bratov ni mogel mimo tega dogodka, ki smo ga obeležili z delegacijo. Skupaj z generalnim vikarjem sem želel biti navzoč med redovniki, ker je dandanes sporočilo Svete dežele v izziv vsakemu majhnemu bratu. Božja beseda je postavila svoj šotor med nami in postala Sin Človekov, da bi pomagala človeku razumeti Boga ter Bogu ustvariti svoje bivališče med ljudmi v skladu z Očetovo voljo. V Betlehemu si je Bog nadel človeški obraz.

VERBUM ABBREVIATUM

Sveti Frančišek je prosil brate pridigarje, naj ne govorijo veliko (FPVod 9,4). Razlog za to: ker je tudi Gospod na kratko govoril na zemlji (*quia verbum abbreviatum fecit Dominus*). V preteklosti je Bog mnogokrat in na različne načine spregovoril po prerokih. Dolga stoletja se je obračal na nas s svojo besedo. Zdaj je Bog spregovoril po Sinu, ki je kratka Beseda. Ta Beseda je postala meso v Jezusu Kristusu in v sebi povzela celotno razodetje: Bog je ljubezen. Blaženi cistercijan Gverik, opat v Ignyju, je zapisal: »On je okrajšana beseda, v njej je izpolnitev vsake besede odrešenja, kajti on je Beseda, ki sama po sebi izpolnjuje in povzema Božji načrt. Ne sme nas presenetiti, če je Beseda za nas povzela vse preroške besede, ker je želela ,skrajšati sporočilo' in na neki način postati majhna.« Celo sveti Frančišek pravi, da morajo manjši bratje oznanjati besedo učlovečenega Boga, *Verbum abbreviatum*. Okrajšanje Božje Besede se sklada s Frančiškom in njegovimi brati, ki so postali majhni: slog frančiškanskega oznanjevanja bo v tem, da bomo postajali majhni, to je najmanjši, tako kot *Verbum abbreviatum*.

KRISTUS BI SE UČLOVEČIL, TUDI ČE ADAM NE BI GREŠIL

Duns Scot, Frančiškov učenec je za razliko od mnogih krščanskih mislecev tistega časa zagovarjal idejo, da bi Božji Sin postal človek, tudi če človeštvo ne bi storilo greha. Zapisal je: »Popolnoma nerazumno bi bilo misliti, da bi se Bog odrekel temu načrtu, če bi Adam ne bil grešil! Zato trdim, da padec ni bil razlog za vnaprejšnjo določitev učlovečenja Jezusa Kristusa, in v skladu s to teorijo bi se Jezus ravno tako učlovečil,

tudi če ne bi padla ne angel ne človek.« (*Reportata Parisiensia, v III. Sent., d. 7, 4*). Za optimističnega teologa Duns Scot je učlovečenje Sina Božjega izpolnitev stvarstva. V luči te ideje se spremeni naš pogled na stvarstvo, ki ga Bog povzdigne na svojo raven. Pomislite, kaj bi takšno gledanje na stvarstvo pomenilo za ekologijo in okolje. Spremenilo bi naš pogled na svet in družbene odnose oziroma kakor temu pravi papež Frančišek »celostna ekologija«.

ROJEN V BETLEHEMU, DEŽELI NASPROTIJ

V Betlehemu je živel Ruta. Na Boazovih poljih je pobirala klasje, ki je ostalo za žanjci. S tem je dobila lastnikovo pozornost, ki jo je vzljubil in pse oročil z njo, čeprav je bila Moábka, tujka. Iz njune ljubezni se je rodil Obed, ki je bil Jesejev oče, ta pa oče kralja Davida. Del rodoslovnega debela kralja Davida in sina Davidovega je predstavljala tujka, Moábka Ruta.

Prerok Mihej je napovedal, da bo Odrešenik prišel iz skromne vasice Betlehem, prerok Izaija pa je povedal, da se bo rodil iz device (v različici LXX *Parthenos*) iz Davidove rodbine in ga bo imenovala Emanuel, »Bog z nami«.

Prerok Samuel je kralja Izraelcev posvetil na Boazovem polju, kjer je Ruta paberkovala in kjer je David pasel svojo čredo. Tam so betlehemiški pastirji, ki so noči preživljali na prostem, da bi varovali svoje črede, prejeli veselo oznanilo o rojstvu Jezusa Kristusa: »Danes se vam je rodil Zveličar.«

Cesar Avgust je svetu ukazoval s svojo močjo in zaukazal popis, medtem ko se je Božji Sin rodil krhek in slaboten, kakršni so bili tudi drugi ljudje. Kot neimenovani otrok se je rodil v revščini betlehemskega hleva. Angel, ki je prinesel veselo vest, se ni prikazal vplivnežem tega sveta v Herodovi palači, ampak pastirjem, njim, ki so prezirali bogate in vplivne.

NEZASLIŠANOST BOŽJEGA UČLOVEČENJA

Prerokbe so napovedale Odrešenika in natančno proglasile njegovo rojstvo, in sicer kot dete, ki ima oblast na svojih ramah, »imenuje se Čudoviti svetovalec, Močni Bog, Večni Oče, Knez miru«. A tisti otrok se je zdel slaboten, rodil se je inkognito. V hlevu je neka nosečnica rodila otroka, česar nihče ni opazil

in nihče od veljakov temu ni posvetil pozornosti. Mati Marija je otroka po rojstvu zavila v povoje in ga položila v jaslí.

Tisto rojstvo je bilo podobno kot mnoga druga, vendar se je tedaj rodil človek, ki nam ga je lahko dal le Bog, posameznik, ki je bil v podobi Boga (Flp 2,6), človek, ki je bil učlovečena Božja Beseda. Od tedaj ni bil le med nami, ampak eden od nas, človek v naši človeškosti, v bratstvu z vsemi drugimi ljudmi.

To je skrivnost, ki jo praznujemo za božič: Najvišji se je za nas ponižal, Večni je postal smrten, Vsemogočni je izbral slabotno obliko, Sveti je postal solidaren z grešniki, nevidno je postalo vidno. Bog je postal človek v Jezusu, Marijinem sinu. Ob tem dogodku se je zastavilo vprašanje (kriza) o vsakem odnosu, v katerem je Bog Bog in človek človek, ker ju je ločevalo nadnaravno. S tem rojstvom pa je zdaj človeštvo v Bogu in Bog v človeštvu in nič več ni mogoče govoriti o Bogu, ne da bi govorili in razmišljali o človeštvu. Tisti otrok je od rojstva do smrti govoril o Bogu, s svojim življenjem, besedami, dejanji, svoje telo je daroval in izročil hudodelcem.

Po svetem Bernardu iz Clairvauxa nihče ni tako vztrajno govoril o Jezusovi človeškosti in njegovem učlovečenju kot Frančišek Asiški, kar je nepogrešljivi del frančiškanske karizme. Ko se je rodil Bog-človek je človeštvo postalo pomembnejše od sabata, človek je postal pomembnejši od Postave in od čaščenja v Jeruzalemu, Boga moramo zdaj častiti v duhu in resnici.

To razodetje so oznanili angeli, najprej angel, ki se je prikazal pastirjem, nato pa vojska angelov, 70 angelov narodov, kot jih je imenoval Origen, ki so čistili Boga, in priznavali njegovo slavo. Oznanili so jo prav tistim pastirjem, ki so bili v Izraelu 'najmanjši', ker v puščavi niso mogli spoštovati zakonov glede čistosti. Prvi so bili deležni evangelija. Prav njim Gospodov angel oznanja božjo blagovest današnjega dne.

BOG POSTANE ČLOVEK, DA BI LJUDJE LAHKO POSTALI BOG

Ljudje so poklicani k temu, da se pobožanstvijo, preobrazijo in odenejo v svetlobo. V odkrivanju Božjega Sina kot preprostega novorojenčka, zavitega v povoje, bi morali prepoznavati ponižno resničnost, ki odpira oči.

Prav to je naša človeška vera: življenje se je rodilo v betlehemiški revščini in ubogi so bili tisti, ki so ga sprejeli. Besede, ki naj bi jih zapisal eden od cerkvenih očetov, pravijo: »Videli ste brata (ali sestro), videli ste svojega Boga.« Kajti Boga lahko zdaj vidimo, ga srečamo, prepoznamo, ljubimo in obožujemo v možu in ženi, ki ju srečujemo vsak dan. Pobožanstvenje je mogoče, ko vsi kristjani pristopijo k evharistični mizi in jim Betlehem postane 'hiša kruha' (hebrejska etimologija besede Betlehem).

ZEMLJA JE RODILA SAD

Na božični praznik se želi Kristus roditi v srcih vernikov. Angelo Silesio, nizozemski mistik, je zapisal: »Če bi se Kristus tisočkrat rodil v Betlehemu, ne da bi se ob tem rodil v vas, ste za vedno pogubljeni.« Cistercijan iz srednjega veka je dodal: »Kristus se še ni rodil. Rodi se vedno, ko nekdo postane kristjan.«

Frančišek Asiški je v prvem poglavju Opominov zapisal: »Vsak dan se poniža (Flp 2,8), kot takrat, ko je s 'kraljevega prestola' (Modr 18,15) stopil v telo Device. Vsak dan pride k nam v ponižnosti. Vsak dan stopa iz Očetovega naročja (Jn 1,18; 6,38) na oltar v duhovnikove roke.« Kristus se rodi na oltarju vedno, ko duhovnik vodi evharistično bogoslužje.

Frančišek je tako močno povezoval Kristusovo rojstvo (božič) in evharistijo, da v Grecciu, kjer je poustvarjal betlehemiški hlevček, ni želel kipov, ampak praznovanje evharistije v jaslíh, kajti tam Gospod »pride k nam v ponižnosti«. Ne pozabimo tega, bratje in sestre, ko se bomo na božični večer udeležili svete maše, in prepoznamo Gospodov prihod.

LUČ, KI SVETI V NAŠI TEMI

Ignacij Antiohijski je kristjanom v Efezu razlagal simbol luči, ki sveti v naši temi: »Zvezda je sijala na nebu svetleje kot vse druge, njen sijaj je bil nepopisen in njena novost osupljiva. In zaslišal se je velik nemir: od kod je prišla ta nova zvezda, ki je bila tako drugačna od drugih. Od tistega dne je vsa magija splahnela, vsaka prisila perversnosti je bila zlomljena, nevednost se je razblinila. Satanovo starodavno kraljestvo je razpadlo, ker se je Bog pojavil v človeški obliki, da bi vzpostavil novi red, ki je večno življenje.«

V današnjem globaliziranem svetu, v katerem živimo, potrebujemo veliko poguma, da smo lahko otroci luči, včasih pa nas zapelje malodušje. A ta luč sveti na prejšnjem, ponižnem in tihi.

V današnjem spremenljivem svetu smo vabljeni k ponovnemu odkrivanju skale, Božje Besede, učlovečene v Jezusu. Ponuja nam trdno in varno podporo, ki nas bo krepila in v naše življenje prinašala mir.

Arabska pomlad je na Vzhodu prižgala nekaj upanja, ki je prehitro razočaralo. Božič, ki nam govori o luči, ki je vstala, o zvezdi, ki sveti na nebu, nam do-

voljuje, da znova upamo. V potrošniški družbi nam božično rojstvo govori o Besedi, ki je postala majhna, ki je zase izbrala zmernost in nizkost, in nas opominja, da sreča ni v lastnini in poviševanju samega sebe, ampak v manjšanju človeka in služenju sestrám in bratom. Kristusovo rojstvo poživlja krščansko upanje in preganja strah pred prihodnostjo.

Papež Leon Veliki je zapisal: »Bogu Očetu se zahvaljujemo po Sinu v Svetem Duhu, kajti v svojem usmiljenju se nas je Bog usmilil, in ko smo bili mrtvi v svojih grehih, nas je poživil s Kristusom, da bi lahko postali novi ljudje v njem, nova dela njegovih rok.«

Veseli božič.

Naj vas Sin Device Marije napolni z radostjo.

Br. Michael A. Petta, OFM

Generalni minister reda manjših bratov p. Michael Perry nas bo obiskal ta teden od 18. do 22. 10. 2017.

Vsi bratje vabljeni da se udeležite srečanj z generalnim ministrom. Prosim vas, da zagotovo pridite na srečanje v Kamnik ta petek. Ob 10. uri bo v cerkvi sv. maša (duhovniki prinesite albe in bele stole), ob 11. uri bo v dvorani srečanje. Srečanju bo sledilo kosilo. V pismu na Frančiškovo nedeljo sem zapisal: „Kot naslednik svetega Frančiška nas prihaja brat Michael v imenu našega ustanovitelja objet in blagoslovit“. Obisk generalnega ministra je praznik za našo provinco. Lepo vas pozdravljam in želim vse dobro!

Generalni minister in služabnik

Obisk generalnega ministra br. Michaela Perryja v slovenski Frančiškanski provinci sv. Križa

**Generalni minister br. Michael Perry
je obiskal našo provinco med 19 in 22. oktobrom 2017.**

Sreda 18. 10. 2017

1. dan obiska generalnega ministra

Malo pred deveto uro smo se provincial p. Marjan, vikar p. Robert, p. Ambrož, p. Janez in p. Andraž, v centrskem »das auto« kombiju, kljub zastoju v središču prestolnice, uspeli prebiti iz mestne gneče na primorsko avtocesto. Vznemirjajoče pričakovanje smo najprej prelili v molitev rožnega venca za blagoslov obiska. Komaj smo dobro prispeli na letališče v Ronkah, je že (predčasno) pristalo rimsko letalo z našim generalnim ministrom br. Michaelom Perryjem in generalnim defnitorjem fra Ivanom Sesarjem. Nekaj bratskih objemov ob sprejemu in že smo se odpravili proti Gorici.

KOSTANJEVICA PRI NOVI GORICI – KAPELA

Gvardijan p. Jernej je obiskovalce pričakal na klopici v obretu oktobrskega sonca. Medtem, ko sta se gosta uspela preleviti v habit, se je na ploščadi pred cerkvijo že zbralo celotno kostanjeviško bratstvo. Po blagoslovu smo vstopili v cerkev ter v nekaj trenutkih tišine počastili Najsvetejše. Nato je p. provincial tudi uradno pozdravil oba gosta, jima izrekel dobrodošlico v naši provinci ter jima zaželel prijetno bivanje in spoznavanje bratov. P. Jernej nas je po krajšem zgodovinskem uvodu, ki ga je odlično izpeljal v generalovi materinščini, povedel še v grobnico Burbonov in Škrabčevo knjižnico. Nato pa nas je p. Niko popeljal v komuno – skupnost Srečanje, kjer sta po ogledu naša gosta od »fantov« v dar prejela svež sir. Sledilo je bratsko kosilo v stari samostanski obednici, vključno s pozdravi in zdravico. Zadnjih hip se je uradni fotograf p. Ambrož še spomnil, da bi ta dogodek s samostansko družino ovekovečili tudi na fotografiji. Ob iskanju primerne lokacije je br. Michael s posebno pozornostjo do p. Filipa predlagal, da bi se fotografirali kar v obednici in s tem p. Filipu prihranili odvečno premikanje. Sledil je še pozdrav kuharicam in hudomušno fotografiranje. Nato pa za br. Michaela, ki je še pred nekaj dnevi bil v ZDA in nato še v Jeruzalemu, zaslužena siesta. Neutrudni provincial pa se je s fra Ivanom odpeljal na Sabotin. Po zaključenem počitku pa smo se ob 16.00 odpravili s Kapele na Sveto Goro.

SVETA GORA

Pred samostanom nas je pričakala skoraj celotna samostanska družina. Gvardijan in rektor p. Simon Peter je slovesno pozdravil oba gosta. Br. Michael je s posebno pozornostjo ogovoril starosto samostana p. Pavla. Po dobrodošlici smo vsi skupaj pozdravili Svetogorsko Kraljico in ji zapeli Salve Regina. Kmalu pa je že sledila sveta maša, ki jo je daroval p. provincial, br. Michael pa je pripravil pridigo, v kateri je izpostavil, da Frančišek ni na novo napisal evangelija, ampak ga je na novo bral z ozirom na zgodovinske okoliščine, pri čemer svet, v katerem je živel, ni bil kaj bistveno boljši od današnjega. Spodbujeni od Marije in Frančiška naj bi se navdihovali ob božji besedi in ustvarjalno iskali način, kako tej besedi dati podo- bo. Nagovoril nas je le z uvodnim in sklepnim delom, medtem ko je p. Robert poskrbel za celoten prevod. Kasneje je p. Hadrijan komentiral, da je br. Michael bil precej kratek in se zelo čudil, da je p. Robert tako »raztegnil« prevod. Po maši smo se še sprehodili po vrhu, na pokopališču pa zmolili za rajne brate. V ve- liki samostanski obednici so se nam pridružili tudi bodoči diakoni (nekateri so že prej sodelovali pri bogoslužju), ki so trenutno na duhovnih vajah pred posvečenjem, ki jih vodi upokojeni škof Metod Piriš. Skupaj z njim se nam je pri večerji pridružil tudi ak- tualni ordinarij Jurij Bizjak in se med večerjo razgo- voril z generalnim ministrom. Seveda pa smo na za- četku obeda, kot resnično »skesani grešniki«, prejeli vsem dobro znano svetogorsko pokoro. Pa tudi sicer so se z vsem ostalim naši svetogorski bratje izkazali v gostoljubju. Živahnemu in sproščenemu vzdušju je sledil počitek.

Četrtek, 19. 10. 2017

2. dan obiska generalnega ministra

SVETA GORA

Megličasto jutro je prikrilo čudovit razgled s Svete Gore, tako da naša gosta, br. Michael in fra Ivan, nista mogla dobiti pravega vtisa o legi Skalnice. Zajtrku v mali obednici je sledilo fotografiranje s samostansko družino pred vhodom v svetogorski muzej. Slovesu je sledil spust v dolino in prodiranje skozi zamegljeno Vipavsko dolino, saj se ni videlo niti Vipavskega Križa. Z Rebernicami smo pustili za sabo tudi meglo, saj nas je na razdrtem pričakala obsijana Notranjska.

POSTOJNA

Kljub mamljivosti sončne svetlobe se nismo pre- dolgo naveljavali toplim jesenskim žarkom, ampak smo se pred njimi umaknili v podzemlje. Obiskali smo namreč svetovno znamenito Postojnsko jamo in se pridružili italijansko govoreči skupini. Podzemno kraško bogastvo je naša gosta zelo impresioniralo, saj sta med drugim skušala precej lepote ujeti v objektiv svojih telefončkov. Toda, kot pravi Pesnik: »Življenje ječa, čas v nji rabelj hudi,« je bilo tisto dejstvo, ki nas je precej tiščalo.

NAZARJE

Kljub temu p. Janez ni intenzivno tiščal na plin, a vendarle smo v Nazarje zamudili za četrto ure. Skupaj z bratoma Andrejem in Tomažem nas je sprejel tudi celjski škof Stanislav Lipovšek. Po sprejemnem blagoslovu, ki ga je podelil br. Michael, smo v cerkvi skupaj zapeli »O, moj Bog, dopusti mi.« Nato pa nas je gvardijan povabil na domače slovensko kosilo. Celjski škof, ki se je ob zdravici tudi zahvalil za navzočnost in delo frančiškanov v Nazarjah in tudi v Cerkvah na Slovenskem, se je ob sklepu vrnil v knežje mesto, p. Marjan pa je fra Ivana spet odpeljal na popoldanski izlet, tokrat do Luč. Sledil je obisk sester klaris: najprej v kapeli in z blagoslovom, ki ga je podelil in zapel v materinščini br. Michael, nato še v veliki govorilnici. Opatinja s. Katarina je na kratko predstavila situacijo klaris na slovenskem, nato pa je sledil pogovor, v katerem so se sestre predvsem zanimale za situacijo sester klaris in bratov frančiškanov v svetu. Med drugim so zastavile tudi vprašanje, kako pričevati v sodobnem svetu – v klavzuri in v apostolatu. Pri tem je br. Michael poudaril, da je klavzura privilegij, ki omogoča tiho srečanje z Bogom, a se pri trdem oklepanju lahko sprevrže tudi v ideologijo. Ob sklepu obiska so sestre prosile br. Michaela, naj jim v spomin podari svoj cigulum, one pa so mu podarile novega. Bratje smo odšli še na pokopališče in se v molitvi spomnili pokojnih bratov, še posebej p. Mirka. Nato pa smo se odpravili proti štajerski prestolnici.

MARIBOR

Šofer p. Janez je v zadnjih kilometrih pospešil vožnjo, ne zaradi zamude, ampak zaradi bližanja domačemu samostanu, kjer nas je sprejel samo gvardijan p. Franci, saj je p. Benedikt trenutno na romanju v Fatimi, pridružila pa sta se brata Bernard in Damjan od Svete Trojice (hudomušneži komentirajo, da sta v bistvu »sveta dvojica«). Med večerno mašo, ki jo je vodil p. provincial, je navzoče ponovno nagovoril generalni minister, ki je poudaril, da je eden izmed najbolj privlačnih vidikov Pavlove besede pripadnost Bogu, medtem ko mora biti naša evangelijska identiteta osredotočena na molitev in obnovo duhovnega življenja, da bomo kot bratje in sestre delovali za božje kraljestvo z ljubeznijo, ki naj bo polna pravičnosti do vseh ljudi. Po homiliji je 7 študentov iz vrst Frame dalo obljube, 6 pa jih obnovilo, samostanski sodelavec Dani Šket pa je vstopil v noviciat FSR, medtem ko sta gospe Vera Fliser in Zofija Hegediš izrekli obljube FRS. Vsi so v znamenje obljube prejeli križke tau, ki jih je blagoslovil in podelil br. Michael. Po maši je sledila večerja, ki se ji je pridružil tudi mariborski nadškof Alojzij Civl in se še posebej zahvalil bratom za navzočnost v nadškofiji in njihovo služenje pri zakramentu svete pokore.

Zapisal p. Andraž Arko.

Petek, 20. 10. 2017

3. dan obiska generalnega ministra

KAMNIK

Po zajtrku smo zapustili mariborsko bratstvo in kmalu na avtocesti prehiteli kanguja s »sve-to dvojico«, ki se je s Svete Trojice podala na isto destinacijo: Kamnik. Seveda smo v tuhinjski dolini br. Michaela in fra Ivana opozorili tudi na Sela, oziroma Znojile, rojstni kraj nadškofa p. Staneta. Provincialno bratsko srečanje z generalnim ministrom in generalnim definitorjem smo pričeli s sveto mašo, ki jo je vodil br. Michael. Gvardijan p. Mari je navdušeno pozdravil oba gosta in seveda tudi vse zbrane brate. V homiliji, katere spodnji povzetek je priskrbel p. Leopold, je br. Michael navzoče brate spodbudil k medsebojnemu odpuščanju in približevanju, da ne bi zamudili priložnosti, kot jo je neki sin s preminulim očetom. Ko je namreč nekemu sinu umrl oče, sin ni znal razbrati razloga, zakaj ga oče ni sprejemal in se ni z njim pogovarjal. Ko je to povedal mami, mu je odgovorila, da ji je mož, njegov oče pogosto potožil: »Zakaj moj sin noče govoriti z menoj?« Prečkati moramo črto, ki nas ločuje; molk ubije duha in pomanjkanje čustvenih vezi ubija bratsko življenje. Odpuščanje in sprava ter moč božjega usmiljenja so naše upanje. Vemo, da nam je vse odpuščeno. Postavljeni smo v službo sprave. Bodimo vedno prvi, ki ponudimo odpuščanje – glasniki sprave. Tesnoba pa nastane iz poželenj, ki jih imamo v srcu. Ta poželenja zatemni-jo našo vest in nič več ne slišimo božjega glasu. Zato moramo obnoviti zavezo z Jezusom Kristusom.

Po maši je v dvorani vikar province p. Robert na podlagi vnaprej zastavljenih vprašanj (prihodnost OFM karizme v Evropi, skupna univerza vseh treh Frančiškovih redov, združenje treh redov in (zlo)raba habita) moderiral pogovor z gostoma, br. Miran pa je poskrbel za prevod, p. Leopold pa za sledeči povzetek. Br. Michael je v odgovorih izpostavil, da nimamo pravice do prihodnosti, če ne živimo sedanjosti. Biti moramo močje molitve in imeti skrb drug za drugega, vžgani za Boga. Generalni minister je navajal »jezuita, ki se je spreobrnil v frančiškana« - papeža Frančiška, da smo odgovorni za božje ljudstvo, vsi učenci, vsi misijonarji. Dati moramo družbi odgovor. To pa bomo najprej storili s tem, da poglobimo formacijo, ki je permanentna. Misijonska razsežnost – odprtost do ljudi ad gentes in inter gentes: iti med ljudi, v srce božjega ljudstva. To je mogoče s prestrukturiranjem province. Sv. Frančišek je pošiljal dva po dva. V srce reda je postavil kontemplativno razsežnost, kar vidimo na La Verni in v Grecciu in nikoli ni bil tam sam. Biti moramo močje molitve in bratstva. Imeti čas za brata in imeti čas za Boga. Po navodilu inter gentes iti na obrobja mest, predvsem pa, biti pozorni do ljudi drugih verstev, še posebej muslimanov – 2019 bo 800 let, kar se je Frančišek srečal s sultanom Malikom Al Kamilom. Pripraviti se na prihodnost, dialog v Afriki in Aziji – še posebej na Kitajskem, pa tudi na Kubi. Božja milost je tista, ki pripelje ljudi k veri. Delajmo skupaj – zgled edinosti in občestva. Zguba energije je nezvestoba karizmi. V zvezi s habitom pa je br. Michael med drugim dejal: »Glasneje od besed govori simbol.« Dal je primer, kako je v habitu stregel pri skupnosti sv. Egidija, in so potem ljudje pristopali k njemu prav zaradi ha-

bita in se je z njimi pogovarjal, tudi tako globoko, da bi lahko na koncu podelil tudi odvezo. Pomembno je, da smo odprti in pripravljeni poslušati. Ljudje vidijo preko teh simbolov to, česar mi ne vidimo. Obstaja pa tudi nevarnost, da habit postane malik. Pomembno je, da služimo božjemu ljudstvu. Gledati moramo na kvaliteto frančiškanskega življenja; lahko je v neki skupnosti 8 bratov, ki živijo v skupnosti kot v hotelu, lahko pa sta le dva brata, ki živita kvalitetno – molita in delata skupaj, ne sama zase. »Ustavite se in skupaj začnite! Podpirajmo se in molimo skupaj tudi drug za drugega.« Vsi potrebujemo podporo in spodbudo, tudi papež Frančišek, ki mu br. Michael vsake toliko kje »podtakne« listek s spodbudnim napisom: »Frančišek, popravi mojo cerkev.«

Kot se spodobi za pravo frančiškansko slavlje, je sledilo tudi druženje ob dobrem kosilu. Tisti bratje, ki se jim ni preveč mudilo, pa so se po skupinicah razgovorili še o tem in onem.

BLED

Sledil je še ogled gorenjskega bisera. Blejski župnik Janez Ferkolj nas je sprejel na otoku, nam predstavil zgodovino in ob sklepu še pogostil v Potičnici. Verjetno ni potrebno posebej omenjati, da smo jedli potico – klasično in z nadevom iz bučk.

BREZJE

Ob prihodu na Brezje je br. Michael najprej blagoslovil samostansko družino, nato pa si ogledal muzej jaslic. Po večerni maši pa je v baziliki vodil krajšo molitev za duhovne poklice in nato zbranim ministrantom podelil tudi rožne vence. Sledila je še večerja z bratstvom in zaslužni počitek.

Zapisal p. Andraž Arko.

Sobota, 21. 10. 2017 4. dan obiska gen. ministra

Sobotno jutro je prineslo slovo z Brezij od koder smo se odpeljali na Tromostovje, kjer je dopoldne potekala seja provincialnega vodstva skupaj z generalnim ministrom br. Michaelom Perryjem in generalnim definitorjem fra Ivanom Sesarjem.

Po kosilu je sledilo spoznavanje delčka naše kulturne dedišče v obliki Plečnikove arhitekture za Bežigradom in v Šiški. Na obeh krajih smo se tudi srečali s tamkajšnjimi brati in se ustavili v bratskem klepetu.

Večer smo začeli na Viču s sv. mašo, ki jo je vodil naš nekdanji provincialni minister in sedanjí ljubljanski nadškof metropolit p. Stane Zore (Prisluhnite posnetku sv. maše >>>).

Večerno dogajanje smo nadaljevali s srečanjem v dvorani Antonovega doma na Viču, kjer nam je spregovoril generalni minister in tudi odgovarjal na različna aktualna vprašanja (Prisluhnite posnetku srečanja >>>).

Zadnjo noč obiska je sledil počitek v našem samostanu na Tromostovju.

Nedelja, 22. 10. 2017 5. dan obiska generalnega ministra

Ob 8.30 je br. Michael že imel intervju. Z Radia Ognjišče je prišla Marta Jerebič, s tednika Družina pa novi urednik Boštjan Debevec. Ob 10.00 se je pričela slovesna maša, pri kateri so sodelovali župnijski sodelavci. Mašo je vodil p. Pavle, br. Michael pa je ob prevodu br. Mirana nagovoril vse zbrane. Maši sledilo še druženje z župljani v samostanskem atriju. Generalni definitor fra Ivan in provincial p. Marjan pa sta se po maši poslovila in z Brnika odletela v Barcelono na srečanje UFME. Bratskemu kosilu v samostanski obednici so se pridružili tudi bratje iz ostalih treh ljubljanskih samostanov, pa tudi bratje kapucini – Klemen, Matej in Miro ter minoritski gvardijan p. Danilo, medtem ko je škofijske »barve« zastopal dekan Dragan Adam. Pridružili pa so se tudi diakoni, posinovljenci in sodelavci centrškega samostana: Peter Skoberne, Gregor Pavlič, Tone in Jana Založnik, Darja in Marijan Rus, Marija Novak, Vera Lamut, Mišo Frelih in Matjaž Barbo. Kosilo smo sklenili v prijetnem razpoloženju ob prepevanju ljudskih pesmi. Nazadnje je br. Michaela dobila pred kamero še s. Romana Kocjančič in v francoščini opravila intervju za Obzorja duha. Sledilo je le še pakiranje kovčkov in odhod proti letališču Ronke, kjer smo se s hvaležnostjo za vse prejeto poslovili od našega generalnega ministra br. Michaela Perryja. Bogu hvala za lepo vreme (ki je bilo čudovito vse do deževne nedelje!), za vse lepe in izpolnjujoče bratske obiske in srečanja ter za vse spodbude, ki smo jih bili deležni v besedah, dejanjih in sami osebi br. Michaela!

Zapisal p. Andraž Arko.

Br. Michael Perry:

Odločiti smo se morali med Bogom in hudičem, za resnico ali za laži

Objavljeno 28. 10. 2017, ob 07:00 Radio Ognjišče

Vrhovni predstojnik frančiškanov, br. Michael Perry, je med 18. in 22. oktobrom v Sloveniji obiskal večino frančiškanskih samostanov. Čas si je vzel tudi za pogovor za tednik Družina in Radio Ognjišče. Med drugim je spregovoril o tem, kaj ga je presenetilo pri slovenskih frančiškanih, o priložnostih sekularizacije, 800-letnici navzočnosti frančiškanov v Sveti deželi, o mladih in medijih, pa tudi o reševanju finančnega škandala, v katerem se je pred leti znašel frančiškanski red.

Celotnemu pogovoru lahko prisluhnete v oddaji Iz življenja vesoljne Cerkve, 5. novembra.

Za finančni škandal, ko je izginilo 20 milijonov evrov in so bili praktično pred bankrotom, pravi, da ne ve, če so se sploh že zbudili iz te nočne more. Ko so ugotovili, da je prišlo do nepravilnosti, so se morali odločiti: »Ali se bomo odločili za Boga ali za hudiča, za resnico ali za laži. Bog nas je navdihnil, da smo se odločili za resnico. Svetu smo povedali: To se je zgodilo, to vemo do sedaj. Tudi državne oblasti smo prosili, naj nam pomagajo urediti to zmešnjavo, kar še vedno delamo.« Kot je dejal br. Perry, so odkrili, da če so transparentni, bo Bog poskrbel za njih.

Z br. Perryjem sva se pogovarjala Boštjan Debevec z Družine in Marta Jerebič.

Vrhovni predstojnik frančiškanskega reda, br. Michael Perry, dobrodošli v Sloveniji v imenu katoliškega tednika Družina in katoliškega Radia Ognjišče.

Hvala lepa. Hvala za priložnost, da sem se lahko srečal z vami in da bom lahko spregovoril o sv. Frančišku in frančiškanih.

Kako se počutite v Sloveniji?

Počutim se zelo dobrodošlega. Frančiškanski bratje so me peljali na številne kraje. Srečal sem se s katoliško skupnostjo in videl naravne lepote dežele. Začutil sem nekakšno harmonijo med iskanjem duhovnosti in naravno lepoto. Tu je tako veliko lepih krajev, imate zelo bogato dediščino. Res se počutim čudovito.

V Sloveniji ste verjetno prvič, ste pa že imeli stike s Slovenci; vaš predavatelj za Sveto pismo naj bi bil pater Kalist Langerholc.

Res je. P. Klist Langerholc iz Lemonta v Illinoju, v predmestju Čikaga, je bil moj duhovni vodja, ko sem bil v noviciatu. Srečal sem tudi p. Metoda (Ogorevca,

op. prev.), ki še vedno živi v Lemontu, in druge brate iz Jonesvilla. Imam nekaj prijateljev, katerih starši so iz Slovenije. Tudi svoj poklic sem odkril v času, ko sem delal med ostarelimi slovenskimi ženami v zelo revnem predelu ZDA, v Zahodni Virginiji. Bile so vdove rudarjev. Pekle so zelo dober kruh. Mladi smo skupaj s frančiškani pomagali pri obnovi njihovih hiš. Predstavile so nam slovensko kulturo, vendar se takrat nisem zavedal, kaj bo prinesla prihodnost.

Prosila bi vas, da za naše poslušalce oziroma bralce na kratko povzamete svojo življenjsko zgodbo – kakšen utrinek iz otroštva, trenutek, ko ste začutili klic v redovništvo, do danes, ko zasedate funkcijo prvega med frančiškani ...

Na misel mi prihaja trenutek, na katerega sem se spomnil v letu usmiljenja, ki ga je papež Frančišek razglasil leta 2016. Iz otroštva se spomnim, kako sva s sestro sedela v očetovem avtu in se pretvarjala, da ga voziva. Avto je imel ročni menjalnik. Dala sva ga v prestavo in trčila v drevo. Spomnim se, da sva pobegnili in se nekaj ur skrivala. Oče me je iskal, jaz pa sem bil prestrašen, saj sem mislil, da jih bom dobil. Ko so me končno našli, me je oče prijel in me objel ter mi rekel: »Pozabi na avto, bolj si pomemben ti.« Ko je bilo razglašeno leto usmiljenja, sem se spomnil te zgodbe iz otroštva.

Vsak ima v ozadju drugačno zgodbo, ki ga je vodila v njegovo poklicanost, v redovniško ali zakonsko življenje. Moja zgodba je ekumenska in povezana z revnimi. Na univerzi sem študiral pravo. Kot tesar sem pomagal pri gradnji hiš, da sem si lahko plačal študij. Redovnica, ki me je učila v šoli, me je enkrat povabila, da sem igral kitaro na molitvenem srečanju frančiškanov in metodistov. Tam sem spoznal skupino mladih, ki me je povabila v program obnove hiš. Vzel sem si mesec dni premora, gradil hiše, spoznaval frančiškane, revne, metodiste in sčasoma začel brati življenjepis sv. Frančiška. Tako sem počasi začel odkrivati svoj poklic.

V Kongu ste bili misijonar 10 let. Kako s to izkušnjo gledate na Evropo, ki postaja vse bolj misijonska dežela? Številni se zaradi tega bojijo tudi islamizacije.

Kar zadeva vprašanje o krščanski Evropi, vemo, da krščanstvo ni kultura. Številni papeži, Frančišek, Benedikt XVI., Janez Pavel II., Pavel VI, so poudarjali, da

je krščanstvo odnos, ne kultura. Pomeni srečati se z Bogom, Jezusom. Kulture se spreminjajo, danes ljudje lahko izbirajo. Krščanska Evropa postaja ... morda ne postaja ničesar, saj je na izbiri veliko sil, veliko priložnosti.

Za vsakega od nas je to – mogoče prvič v življenju – priložnost, da sprejme odločitev, da mu je Bog pomemben, da ga postavi v središče svojega zakona, otrok, verskega življenja in tudi v odločitve na političnem in ekonomskem področju. Sekularizacija je priložnost, da damo poudarek lastnemu spreobrnjenju. Sekularizacija ni grožnja, ampak priložnost, da povevmo, kdo smo, in da v skladu s tem prevzamemo odgovornost. To pomeni, da nismo pasivni kristjani in z enourno nedeljsko mašo opravimo za ves teden, ampak moramo prevzeti odgovornost, da smo Jezusovi apostoli, poklicani v misijone, kot nas papež Frančišek spodbuja v apostolski spodbudi Veselje evangelija.

O sprejemanju drugih pa naslednje: morda imamo razloge za strah, saj smo prebrali zgodbe o muslimanih, ki so zagrešili grozne stvari, vendar to ni muslimanski svet. To so skupine v islamu, ki so zelo radikalne in pustošijo tudi znotraj islama, ne samo med kristjani. Probleme namreč povzročajo tudi znotraj islamskih skupnosti.

Frančiškani imamo veliko stikov z muslimani v Sveti deželi, Turčiji, Evropi, ZDA, Latinski Ameriki, Afriki. Veliko let so muslimani miroljubno sobivali s kristjani. Poznam družine v Zahodni Afriki, kjer je mož musliman in žena kristjanka ter obrnjeno. Morajo se odločati – nekateri otroci želijo obiskovati mošejo, drugi katoliško cerkev. A to znajo živeti miroljubno, kar mislim, da je bistvo prave vere. Najti moramo načine za skupno gradnjo človečnosti. K temu nas je pozval že papež Janez Pavel II. leta 1987 v Assisiju. Duh Assisija je enkrat ponovil, obnovil ga je tudi Benedikt XVI., lani pa še papež Frančišek. Alternativa neiskanju poti sožitja in dialoga sta nasilje in vojna. Slednje pa za nas kristjane ni izbira. Moramo najti načine za gradnjo pravičnega in odprtega sveta, ki išče resnico in spoštuje razlike. Spodbujati moramo vsakogar, da v veri odrine na globoko, saj bomo le tako odkrili pot do miru, sožitja in pravičnosti.

Nekoliko se še ustavimo pri sekularizaciji. Frančiškani združujete province: v Nemčiji 5 v eno, v Franciji 6 v eno, v vzhodni Evropi pa naj bi število poklicev naraščalo ...

V vzhodni Evropi je bilo vsaj v zadnjem času še vedno precej mladih vzgojenih v katoliški izkušnji in kulturnem duhu in so se čutili potrjene, ko so izbrali bodisi frančiškanski ali drug duhovni poklic. To je precej edinstvena zgodba, ki deloma izhaja iz velikega trpljenja, ki ga je Cerkev prestajala mnogo let. Toda tudi v vzhodni Evropi se število poklicev vsepovsod zmanjšuje, zato se postavlja vprašanje, kakšna bo prihodnost. Mislim, da je zelo pomembno sodelovanje z laiki, s celotno Cerkvijo. Verjetno moramo spodbujati nov model, kaj danes pomeni biti Cerkev v svetu. In to nas vodi nazaj k temu, da si pomagamo graditi osebni odnos z Jezusom. Vsak od nas mora biti sposoben medsebojnega spodbujanja, da bomo ustanovili

centre ali šole molitve. Skupaj moramo razmišljati o javnem življenju in o tem, kako vključevati svojo vero v vsakdanje življenje.

Vedno sem previden z besedo sekularizacija, ker se moramo pri tem ustaviti in vprašati, o čem sploh govorimo. Včasih uporabljamo besede, kot so relativizem, sekularizacija, ne da bi se vprašali, kaj je za tem, kaj se pravzaprav dogaja. Katoličani moramo razviti sposobnost za dobro analizo socialnega, ekonomskega, političnega in še zlasti verskega vidika. Kaj lahko naša vera ponudi? Kajti če naša vera ljudem ne nudi ničesar, potem imajo vso pravico iti kam drugam. Naša vera bi morala biti nekaj, kar ljudi navdihuje in jim pomaga razumevati življenje kristjana v ekonomskem okolju, ki stotinam milijonov ljudi onemogoča dobro življenje. Živimo v svetu, kjer po eni strani vlade promovirajo demokracijo, po drugi pa proizvajajo in prodajajo orožje, ki je orodje vojne. Pomembno je torej, kaj podpiramo iz krščanske perspektive, kako podpiramo družinsko življenje ... Mislim pa, da je zadeva celo globlja, da gre za antropološko krizo, ki je v ozadju sekularizacije, v ozadju vprašanja vere. To je vprašanje, za kaj pravzaprav v življenju gre? Cele razprave so o tem, ali lahko izbereš svojo spolno identiteto, ali lahko izbereš, komu se boš pridružil v življenju. Poljski filozof Zygmund Baumann, ki je dolgo časa preživel v Franciji (pred vojno in po njej), govori o fluidnosti zadev in nas poziva, naj se vrnemo k bistvenim postavkam, kaj pomeni biti človeško bitje. K bistvenim postavkam, kaj pomeni biti v stiku z drugim, biti družbeno prepleten z drugimi. In kaj je naša odgovornost: ne samo poskrbeti zase, ampak tudi za zakonca, svoje otroke, svoje sosede. Odgovornost soseske je, da poskrbi za mesto. Odgovornost mesta je, da poskrbi za deželo. Ne gre za vprašanje, ali eno ali drugo, ampak gre za oboje. S svojim razumom, duhovnim življenjem, v naših skupnostih moramo razviti nova orodja razmišljanja o tem, kako bomo živeli krščansko, katoliško življenje v današnjem svetu.

Kot vrhovni predstojnik frančiškanov obiskujete province po vsem svetu. Srečujete se z brati in se seznanjate z njihovim delom. Kakšen vtis ste dobili pri naših frančiškanih? Vas je kaj še posebej presenetilo in kakšno spodbudo ste jim dali za naprej oziroma kaj nasploh pričakujete od frančiškanov po svetu?

Sinoči (21. 10. op. prev.) smo bili v cerkvi sv. Antona na Viču. Bil sem pretresen, ko sem videl toliko mladih. Preden sem prišel v Slovenijo, sem se seveda pripravil

na obisk. Kljub govorjenju o sekularizmu, karkoli naj bi to pomenilo, sem videl veliko mladih. Povedali so, da prihajajo, ker se čutijo upoštrevane, spoštovane, ker lahko ponudijo svoje darove in talente. Mladi so del dogajanja, pravzaprav so, zbrani vsi skupaj, glavna sestavina tega dogodka. To jih privablja, da se vračajo in se družijo. Mladi so prepričani, da imajo kaj ponuditi. To je generacija X, Y, Z ali karkoli že, ti mladi hočejo nekaj pomeniti v svetu, hočejo, da bi imelo njihovo življenje smisel, ne pa samo ponavljati, kar je bilo storjeno pred njimi. Čutijo, da so iznajdljivi. Frančiškani so iz nekega neznanega razloga našli način, kako se vključiti v to, odpreti vrata in dati prostor mladim. Pa ne samo mladim, ampak tudi različnim drugim skupinam ljudi. Zdi se, da znajo frančiškani ustvariti okolje, kjer se vsi čutimo vključeni v dogajanje. Tu niso samo duhovniki ali bratje, ki opravljajo svoje naloge, ljudje pa prihajajo in si zadeve ogledujejo. Vsak ima svojo vlogo. To moramo razviti ne samo tukaj v Sloveniji, ampak tudi vsepovsod drugod v frančiškanskem svetu, da bi postali orodje gradnje mostov med ljudmi, orodje podpore, da bi laiki prevzeli veliko pomembnejšo odgovornost za prihodnost Cerkve. Mislim, da je to ena izmed čudovitih stvari, ki sem jih odkril tukaj v Sloveniji v zadnjih dneh.

Kakšne konkretne spodbude ste naslovili na svoje frančiškanske brate?

Spodbudil sem jih, naj se za trenutek ustavijo, naj nehajo tekati okoli, kakor radi delamo vsi. Najbrž vsak od vas od jutra do večera teka sem in tja in ko se ob redkih priložnostih lahko ustavi, se najbrž sprašuje, čemu sploh to nenehno gibanje. Časa, da bi se usedel in premislil, pa primanjkuje. Na primer kot družina, da bi se usedli in se pogovorili. Zato sem bratom priporočil, naj upočasnijo svoj ritem, se ustavijo. S tem ne mislim, da je treba prenehati z delom, vsi moramo delati. Sveti Frančišek je rekel, da moramo delati, kar mislim, da je zelo prav. Občasno pa moramo ustvariti prostor, da se vprašamo, kaj delamo, kaj Bog dela, kam gremo, ali smo v vsem tem skupaj, ali sodelujemo z Njim? Kaj še lahko storimo, da bomo izboljšali in poglobili svoje duhovno življenje, pa tudi zavedanje o dogajanju okoli nas, ga skupaj z laiki preučili in skupaj gradili Cerkev.

Frančiškani letos beležite 800-letnico navzočnosti v Sveti deželi. Zakaj je pomembno, da ste tam in s kakšnimi izzivi se srečujete na Bližnjem vzhodu?

Mislim, da se moramo vrniti v čas, ko je sv. Frančišek poskušal in nato končno v tretjem poskusu tudi prišel v Sveto deželo. Ne vemo točno, s kakšnim namenom je šel, verjetno zaradi Jezusovega križanja. Želel je videti in doživeti kraje, kjer je hodil Jezus, globlje osmiseliti svoje življenje, krščansko verovanje in izkušnjo osebnega odnosa z Bogom. Ko je Frančišek prišel tja, je odkril dvoje: nasilje in lakoto. Ni šlo samo za nasprotovanje med kristjani in muslimani, ampak za razpadanje duš vojakov, razpadanje človeštva. Mislim, da je želel doumeti, kaj je povzročalo to blaznost, razčlovečenje. Človek je razčlovečen zaradi nasilja, ki se pojavlja povsod po svetu, razčlovečen je ne samo, kdor je žrtev nasilja, ampak tudi tisti, ki ga povzroča.

Frančišek je, kot je razvidno iz virov in njegovih molitev, v sultanu Malek-al-Kamilu odkril človeka onkraj nasilja, ki je kričal in poskušal znova odkriti mir, duhovnost. V njem je odkril moža vere, iskalca.

To ponuja odgovor na vprašanje, zakaj smo frančiškani prisotni v Sveti deželi. Tam smo, ker nas Cerkev prosi, da smo tam, da ohranjamo svete kraje, sprejemamo romarje. A pravi razlog za našo navzočnost je, da hodimo s človeštvom, ki se sooča z nasiljem, in svetu pomagamo ustvariti novo vizijo, da bi znova odkrili in obnovili svojo človečnost, našli orodja za preseganje delitev in nasilja, da bi zgradili svet, kakor bi ga želel Bog. Zato frančiškani ostajamo v Sveti deželi. In kot veste, frančiškani niso samo turistični vodiči, ampak tudi gradijo hiše za arabske kristjane, omogočajo izobrazbo mladim arabskim kristjanom, da bi lahko ostali in se jim ne bi bilo treba odseliti. Pripravljajo jih, da končajo študij in se dobro pripravijo ter dobijo dobra delovna mesta, da poskrbijo za svoje družine, si privoščijo hiše in ostanee. Frančiškani zagotavljajo izobrazbo tako kristjanom kot muslimanom. Vem za glasbeno šolo, kjer skupaj študirajo judje, muslimani in kristjani in se učijo sožitja prek glasbe. Skupaj skladajo glasbo, pojejo o miru in sožitju. To se dogaja tudi drugod po Bližnjem vzhodu. Ko govorimo o Bližnjem vzhodu, moramo vključiti Sirijo, Jordanijo, Libanon. V Siriji je 15 frančiškanskih bratov, ki so tam ostali skupaj z ljudmi ves čas vojne. S tem so sporočali, da nasilje ni način, kako naj verstva sobivajo skupaj. Bog nas kliče k nečemu mnogo večjemu!

Pred leti se je frančiškanski red pretresel finančni škandal, pri nas je zaradi finančnega škandala mariborska nadškofija v velikih dolgovih. Tudi za Vatikan smo že večkrat slišali, da v finančnih zadevah marsikaj prikriva. Kako ste vi pristopili k reševanju finančnega škandala in ali bi enako priporočili tudi drugim krajevnim Cerkvam oziroma Vatikanu?

Ne vem, če smo se že sploh zbudili iz tega, kar nekateri imenujejo nočna mora, to je grozno. To se je zgodilo nam: zbudili smo se in odkrili, da je imelo nekaj laikov in frančiskanov načrt, da bi zaslužili veliko denarja. Denar (ki smo ga privarčevali, op. prev.) je izginjal in oni so morali najti načine, kako prikriti resnico ter skriti problem. Upali so, da se bo denar vrnil jutri, toda ta jutri ni nikoli prišel. Mogoče se je kaj podobnega dogajalo tudi v Mariboru. Te zgodbe ne poznam. To se dogaja v drugih škofijah, po lokalnih Cerkvah, v protestantskih verskih skupnostih, govoril sem z imami, ki so mi povedali, da se dogaja tudi po mošejah. Pri tem gre za vprašanje zaupanja ali po drugi strani naivnosti. Za kaj je šlo pri nas? Ustanovili smo sklad za izobraževanje, denar, ki so nam ga darovali ljudje, je bil namenjen pripravi programov. Denar smo poslali v Švico, kjer so nam obljubili velike prihodke, toda prihodkov ni bilo od nikoder. Tisti, ki je zadevo vodil, je umrl, kam je šel denar, pa ne vemo. Takrat smo ugotovili, da je prišlo do nepravilnosti. Denarja ni bilo. Tako smo se morali odločiti: ali se bomo odločili za Boga ali za hudiča, za resnico ali za laži. Bog nas je navdihnil, da smo se odločili za resnico. Svetu smo po-

vedali: To se je zgodilo, to vemo do sedaj. Tudi državne oblasti smo prosili, naj nam pomagajo urediti to zmešnjavo, kar še vedno delamo. Potem smo začeli razumeti, da je to nekaj, kar zadeva vse frančiškane OFM. Zato smo morali na novo pregledati naš odnos do bogastva, do denarja, pogledati, kako živimo. Morali smo omejiti svoje proračune. Zato smo morali začeti živeti bolj preprosto. To je bila torej strašna izkušnja, sedaj pa smo že skoraj pri koncu dolga. Odkrili smo, da preglednost in govorjenje po resnici preobrazijo naše življenje. Spoznali smo, da je potrebno vzpostaviti učinkovit – tudi zunanji – sistem nadzora, ki bo zagotavljal preglednost. Če smo namreč transparentni, bo Bog poskrbel za nas. Tako so do nas prišli ljudje in rekli, da bodo plačali vse naše pravne pristojbine. Vendar nam tudi tega ni bilo treba, saj je odvetnik, ki nas je zastopal, dejal, da nam ne bo ničesar zaračunal, saj verjame, da smo izbrali pravo pot. Mnogo ljudi nam je ponudilo pomoč, da bi lahko opravljali svoje poslanstvo in za naše programe formacije, bili smo namreč brez denarja. Imeli smo 5218 evrov na banki ter več milijonov evrov dolga. Pa smo še vedno tukaj. Bog je namreč poskrbel za nas.

Na razpotju smo namreč izbrali pot resnice in mislim, da morajo tako storiti vse škofije, vse cerkve, vse religije. Odločiti se morajo, da bodo živele po vrednotah, ki jih oznanjajo. Če jih ne bomo, bomo naleteli na eno težavo za drugo. To pa se bo samo vedno znova ponavljalo. Pobegniti moramo od tega.

Na kateri ravni (redovne družbe) ste imeli te finančne probleme?

Zdaj je že javno znano, da je šlo za 20 milijonov evrov, ki so bili nakazani iz države za naložbe v upanju, da bodo ta sredstva uporabljena za delovanje kurije, naših dejavnosti, v podporo našim skupnostim in vzgoji. Ko denarja ni bilo nazaj, so se ljudje začeli zadolževati, da bi pokrili svoje stroške. Medtem se je odvijalo tudi nekaj gradbenih projektov.

Treba je bilo npr. obnoviti stavbo kurije v Rimu, da bi izpolnjevala nove zakonske zahteve glede energetske učinkovitosti, stavba je bila namreč stara 60 let. Vzeli smo posojilo za nujno obnovo avditorija na univerzi.

Potem smo morali prenoviti tudi sirotišnico, do move za družine, vmes pa so se ves čas spreminjali zakoni in na koncu smo morali stavbe zapreti. Imeli smo zamisel, da bi odprli hotel, ki bi ga uporabljali za svoje poslanstvo in za formacijo. Nekateri so za Sveto deželo predlagali tudi druge projekte. Toda stroški so se ves čas dvigali, denar je izginjal, računi pa so prihajali. To sem poimenoval finančni cunami. Toda Boga nam je pomagal. Hotel dobro deluje. Vendar mislim, da frančiškani ne bi smeli voditi hotelov, zato upam, da ga bomo kmalu uspeli prodati, iti naprej in se posvetiti svojemu poslanstvu. Sklep te zgodbe je tale: nikoli ne smemo iti preko meje, spoštovati moramo zakone in pravila ekonomskega delovanja. Delovati moramo povsem po zakonih in pokazati močno etično celovitost. Mislim, da bi morale vse ustanove v Cerkvi to spoštovati, pa ne le v Cerkvi, ampak tudi vse

ostale ustanove v svetu. Da bi v ekonomiji upoštevali poslovno etiko, kar pomeni, da ne bi delali za to, da bi le nekaj ljudi postalo izjemno bogatih, drugi pa bili izključeni. Temelj naj bi bil to, kar je dobra frančiškanska vrednota: ekonomija je v službi človeštva. Prispevala naj bi k skupnemu dobremu. Upam, da je to tisto, kar lahko vrnemo človeštvu.

Sedanji papež je ime prevzel po vašem ustanovitelju sv. Frančišku Asiškem, ki je dobil nalogo: »popravi mojo hišo«. Kako s tega vidika gledate na pontifikat papeža Frančiška?

Ko sem prvič slišal za to, sem sedel za svojo mizo, pogled pa sem usmerjal proti Vatikanu. Naša kurija je namreč zelo blizu Vatikanu. Pred seboj sem imel računalnik, prek katerega sem spremljal dogajanje. Ko so izrekli papežovo ime, je bilo najprej malo zmešnjave. Vsi so spraševali, kdo je ta Frančišek. Ko sem videl nekdanjega nadškofa San Paola kardinala Claudia Humesa, ki je bil ob njem, sem takoj vedel, da je mišljen Frančišek Asiški. Kardinal Humes je namreč frančiškan. Nekaj novinarjev me je po telefonu vprašalo, ime katerega Frančiška si je papež izbral. Rekel sem jim, da ne vem, ker še ni pojasnil. Dodal pa sem, da je verjetno Frančišek Asiški.

Sprva sem za trenutek odrevenel. Začutil sem namreč, da nas kliče ven, da nas vabi, naj bomo poštenji in iskreni frančiškani. Mogoče prvič po več stoletjih ... šalim se. V preteklosti je bilo veliko frančiskanov poštenih in iskrenih. Znašel pa sem se pred velikim izzivom, in sicer pred tem, da bi morali frančiškani stopiti na plano in svetu pokazati, kdo smo; ali živimo po vrednotah, o katerih govorimo. Lahko rečem, da se je celotni frančiškanski svet na papeža Frančiška čudovito odzval. Dobili smo človeka molitve, globokega misleca. Ni sicer takšne vrste intelektualca kot nekdanji rimski nadškof Benedikt, je pa človek, ki globoko razločuje in zaznava, posluša nasvete in nato sprejme odločitve. To je zelo jezuitsko, ne toliko frančiškansko, mi smo precej bolj kaotični. Frančišek je zelo metodološki.

Je zelo konsistenten v tem, kar dela. Če ga hočeš razumeti, se moraš podati v Buenos Aires, v preprosto življenje, ki ga je izbral, moraš si prebrati dokument Aparecida iz leta 2007. To je dokument vseh škofov Latinske in Južne Amerike, v njem je napisana vizija Cerkve, ki skrbi za vse ljudi, za Cerkev, ki je zelo vključujoča, skrbi za uboge, je pozorna na okolje, kar je papež potem razširil v okrožnici Hvaljen, moj Gospod.

Mislim, da smo našli frančiškansko ekleziologijo že v spodbudi Veselje evangelija, ki je zelo vključujoča: vsak kristjan je odgovoren; vsak kristjan ima svojo vlogo v Cerkvi. Cerkve ne vodijo le škofje in duhovniki, ki pridejo in gredo. Vsak je odgovoren. Vsi smo namreč del Jezusovega občestva in moramo zato delati skupaj.

Marca letos ste prenovili spletno stran frančiskanov. Kot ste dejali v nekem intervjuju, ste odkrili, da ste govorili le samim sebi, ne pa svetu. Kje vidite glavne izzive za spletne medije kot tudi druge katoliške medije; od vatikanskih do naših slovenskih?

Ena od lepot medijev je, da lahko dosežejo veliko ljudi v zelo kratkem času. Sposobni so vključiti ljudi, priskrbeti gradivo. Ljudem dajo občutek povezanosti, saj vidijo, kaj se dogaja lokalno, pa tudi globalno. Razvili so tako imenovano perspektivo »gloco«. Lokalna perspektiva v globalnem okolju in globalna perspektiva v lokalnem okolju. To dvojje se nenehno odvija. Mislim, da je to medijem v prid.

Druga stvar, ki jo ponujajo mediji, pa so platforme oz. prostori, kjer lahko ljudje izražajo svoja mnenja, različne ideje. Obstajajo seveda tudi nevarnosti ... kje je resnica, kaj mediji zasledujejo. Svet informacij lahko namreč postane kot neke vrste alkohol ali droga. Ljudje bi lahko postali odvisni, recimo od družbenih medijev. Razlika pa je, ali mediji poskušajo širiti neko vizijo, ki je dobra za človeštvo, ko sledijo dobrim ciljem, ali pa iščejo le senzacionalnost, ko tekmujejo v tem, da bi pritegnili pozornost. V srednji šoli sem se ukvarjal z novinarstvom in vem, da lahko besede obrneš tako ali drugače, da pritegneš pozornost ljudi. Mislim, da bi morali biti pozorni na to, da družbeni mediji in mediji na splošno ne bi postali orodja za manipulacije, in sicer tako, da bi le hoteli pritegniti pozornost, ne da bi ljudi tudi zadovoljili in jim pomagali. Še posebej bi morali biti pozorni katoliški mediji, da se ne bi ujeli v eno idejo nasproti drugi, da ne bi zavzemali stališč, to je namreč daleč od usmeritev naše vere in družbenega nauka Cerkve, ampak da bi zavzeli stališča, ki spodbujajo dialog. Nekaterim ljudem na primer niso všeč določeni vidiki papeževanja Janeza Pavla II., ali papeža Benedikta, ali pa sedanjega papeža Frančiška. Vendar pa bi morali mediji spodbujati dialog, da bi ljudje lahko izrazili različna mnenja – v iskanju resnice in skupnega dobrega.

Mediji lahko postanejo orodja, ki ljudi potiskajo v eno ali drugo smer, mislim da to ni delo medijev. S tem tvegajo, da se zgodi, kot se je zgodilo tu v Sloveniji in tudi drugod po svetu, kjer je država medije nadzorovala. Ljudi so prepričevali v stvari, ki niso bile resnične. Mislim, da moramo biti na tem področju zelo pozorni na današnje medije. Tudi v katoliških medijih ne smemo iskati senzacionalizma. Ljudem moramo pomagati razmišljati z duhovnega in človeškega zornega kota, da bi razumeli, kaj je najbolje za Cerkev in za naše življenje.

Bliža se škofovska sinoda o mladih. Kako se frančiškani poskušate približati mladim?

Ne vem, ali že imamo kakšen načrt, ampak če me že sprašujete, kakšen pristop naj bi imeli, mislim, da bi morali moliti, da bi nam Bog za tri leta zaprl usta. Prenehati moramo govoriti. Čas je, da prisluhnemo mladim. Mnogokrat govorimo o mladih, o tem, kaj si mladi želijo in kdo so, ne damo pa jim možnosti, da bi sami povedali, kdo so, kakšni so njihovi boji, kaj jih bega. Upam, da bo papež Frančišek prisluhnil mladim, da jim bo dal prostor, da se bodo lahko izrazili, kdo so. Mladi imajo namreč veliko zamisli in veliko upov. Vendar so tudi zelo negotovi in imajo zelo resne dvome. Nekaj, kar je značilno za Slovenijo, je tudi za Hrvaško, Poljsko, za nekatere druge predele Evrope. Mladi uporabljajo predpisana zdravila, ker so tesnobni in

negotovi. Skrbi jih, ali bodo starši poskrbeli zanje, ker nimajo nikoli časa. Ne vedo, ali jih imajo sploh še radi. Vedo, da starši veliko delajo, potrebujejo pa tudi druga zagotovila. Vse to v njih vzbuja tesnobo. Niso prepričani niti v svoje prijatelje, ki jih imajo na facebooku. Nekateri otroci v Evropi so celo naredili samomor, ker njihova objava na facebooku ni imela dovolj všečkov v enem tednu ali mesecu ... Zato bi morali ustvariti prostore za mlade, kamor bodo lahko prišli, kjer bodo lahko izrazili svoje frustracije, veselje, ali pa le sedeli v tišini. Mnogi mladi na primer danes odhajajo v Taize, kjer lahko skupaj z dva tisoč mladimi sedijo v tišini. To od nas starejših, ki smo mislili, da mlade razumemo, zahteva popolno spremembo miselnosti. Mislimo namreč, da mlade razumemo, jaz pa mislim, da jih ne. In prav v tem je lepota sinode. Upam, da si bodo škofje, da si bo Cerkev vzela čas in prisluhnila mladim. Papež Frančišek jim gotovo bo, mislim, da jim je sposoben prisluhniti. Upam, da si bodo tudi ostali vzeli čas in prisluhnil njihovi zgodbi, da bi videli, kako se lahko pridružimo mladim na njihovi poti. In če se jim pridružimo, nam bodo pomagali hraniti našo vero.

Bi na koncu želeli še kaj dodati?

Frančiškanov nas je 13.000, prisotni smo v 122 državah. Spomnili se vas bomo v molitvah, ko se še posebej katoliška skupnost pa tudi vsi ljudje v Sloveniji soočate s političnimi, ekonomskimi in kulturnimi izzivi. Prosim pa vas, da ostanete odprti za Boga, odprti za delovanje Boga v božjem ljudstvu različnih barv kože, kultur in verstev. Če smo ljudje vere, moramo zaupati, da je Bog v vseh teh ljudeh. Skupaj moramo iskati načine, kako omogočiti Bogu, da bo oblikoval našo prihodnost in prihodnosti človeštva. Bodite torej pogumni in polni upanja. Bodite polni veselja. Naša vera nam to sporoča. Bog je z nami. Jezus je živ. Bog vas blagoslovi.

Brat Michael, hvala.

Prosim in hvala tudi vam.

Zapisala: Marta Jerebič

Generalna kurija, Rim
13. november 2017

Spomin sv. Didaka iz Alkale

Dragi bratje, naj vam Gospod podeli svoj mir!

Ppapež Frančišek je določil, da bo naslednja nedelja, ki je že v pričakovanju praznika Kristusa Kralja, prvi svetovni dan ubogih. Ta dan je sad leta usmiljenja, ki smo ga obhajali skozi vse leto 2016 in v času katerega smo ponovno prepoznali pogosto nasprotje med praznimi besedami, ki so prisotne v našem življenju, in konkretnimi deli, ki bi jih morali opraviti.

Ker smo frančiškani, smo povabljeni, da sledimo zgledu našega brata Frančiška iz Assisija: "Ko sem bil v grehu, se mi je zdelo zelo zoprno videti gobavce. Gospod pa me je sam pripeljal mednje in bil sem usmiljen z njimi" (FOp 1-2). Taka hoja za Ubožcem nas bo izzvala k resničnemu srečanju z revnimi ljudmi današnjega časa, da bo praznovanje dneva ubogih postalo praznik, ki ga bodo naša bratstva praznovala vsak dan.

Naše frančiškansko evangelijsko izročilo nam kaže, da je to, da smo z ubogimi in med ubogimi, teološko utemeljeno. To odslikava naš odnos z Bogom. Zato so besede ljubljenega Jezusovega učenca, naj "ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v dejanju in v resnici" (1 Jn 3,18) še kako žive in dajejo pomen življenju naše karizme.

S tem pismom bi vas rad spodbudil, da bi svetovni dan ubogih, ki ga je vpeljal papež Frančišek, živeli v naših bratstvih in v razvejanem pastoralnem življenju in služenju v družbi, ki ga opravljajo bratje vsega reda.

Poleg konkretnih predlogov, ki jih je podal že papež Frančišek, prosim brate, da bi preverili projekte

socialne pomoči v krajih, kjer je prisoten naš red. To je priložnost, da bi razločili, ali uboge, ki so naši privilegirani bratje in sestre, res sprejemamo ne samo kot prejemnike pomoči, ampak tudi kot tiste, ki so sami odgovorni za svoje življenje. Na novo se zavzemimo, da bi jim pomagali, da si oblikujejo novo prihodnost in da bodo sposobni zapustiti obrobni položaj reveža, v katerega so zapadli zaradi nepravilnih sistemov, ki pospešujejo kulturo odmetavanja in odpadkov ter pozabljajo na človeško bitje.

Sprejmimo ta trenutek kot priložnost, da se vprašamo kot ubogi in manj nepomembni: Kje smo? Naj bo to trenutek za oceno, "kako iskreno in pristno živimo kot 'ubogi in manjši' med ubogimi, s čimer bi zagotovili, da bodo vse enote in krajevna bratstva morda postala skupnosti prisotnosti in solidarnosti s služenjem in v služenju ubogim" (Dokument Generalnega kapitlja 2015, 8. odllok).

Na koncu bi vas rad, bratje, opogumil, da bi živeli življenje s Cerkvijo, ki ga priporoča papež Frančišek: biti moramo misijonarska Cerkev, ki gre na obrobja in ki prispeva k novi evangelizaciji, tako da se odziva na izzive današnjega časa.

Naj Sveti Duh še naprej vodi naš red in nas vodi po poti pravice, miru in skupnega dobrega.

Fr. Michael A. Perry, OFM,
generalni minister in služabnik
Prot. 107914

Govor svetega očeta, 23. 11. 2017

Avdientca članov Frančiškovih družin prvega in tretjega reda pri papežu

Dragi bratje,

Gospod papež«, kakor je papeža nagovarjal sveti Frančišek, vas z veseljem sprejema in v vas sprejema vse Frančiškove brate, ki živijo in delajo po vsem svetu. Hvala za vse, kar ste in kar delate, še posebno za najbolj uboge in zapostavljene.

»Naj se vsi brez razlike imenujejo 'manjši bratje«, beremo v Nepotrjenem vodilu.[1] S tem izrazom sveti Frančišek ne označuje nekaj, kar bi njegovi brati imeli na izbiro, ampak kaže na bistveni element vašega življenja in poslanstva.

V vašem načinu življenja pridevnik 'manjši' v resnici določa samostalni 'brat' in tako vezi bratstva daje pravo in značilno naravo: ni isto, če rečemo 'brat' ali 'manjši brat'. Ko torej govorimo o bratstvu, moramo imeti v mislih ta tipični Frančiškov bratski odnos, ki od vas zahteva odnos 'manjših bratov'.

Kje je Frančišek dobil navdih za to, da je majhnost izbral za osnovni element vašega bratstva?[2]

Ker sta bila Jezus Kristus in evangelij temeljna izbira njegovega življenja, lahko z vso gotovostjo rečemo, da se je majhnost, čeprav mu ni manjkalo tudi asketskih in družbenih nagibov, rodila iz kontemplacije učlovečenja Božjega Sina, in je povzeta v podobi ponižanja človeka, ki postane majhen, podoben semenu. Isto logiko izražajo besede: »postal ubog, čeprav je bil bogat (prim. 2 Kor 8,9). To je logika 'slečenja', ki jo je Frančišek izpolnjeval dobesedno, ko se je »odrekel vsem zemeljskim dobrinam, do golote, da bi se popolnoma podaril Bogu ter bratom in sestrām«.[3]

Frančiškovo življenje je zaznamovalo srečanje z ubogim Bogom, ki je v naši sredi navzoč v Jezusu iz Nazareta: v ponižni in skriti navzočnosti, ki jo Ubožec ljubi in preiščuje v učlovečenju, na križu in v evharistiji. Po drugi strani pa vemo, da je ena od evangelijskih podob, ki je najbolj navdušila Frančiška, umivanje nog pri zadnji večerji.[4]

Frančiškanska majhnost je za vas kraj srečanja in občestva z Bogom, kraj srečanja in občestva z brati in z vsemi možmi in ženami ter ne nazadnje kraj srečanja in občestva s stvarstvom.

Majhnost kot kraj srečanja z Bogom

Majhnost na poseben način označuje vaš odnos z Bogom. Po svetem Frančišku človek nima ničesar svojega, razen greha, in je vreden le toliko, kot je vreden pred Bogom. Torej mora biti vaš odnos z Bogom kot odnos otroka: ponižen, zaupljiv in v zavedanju svoje grešnosti po zgledu cestnarja iz prilike o cestnarju in farizeju. Pazite se duhovnega napuha, farizejskega napuha, ki je najhujša oblika posvetnosti.

Za vašo duhovnost je značilno, da je duhovnost vračanja k Bogu. Vse dobro v nas, ki ga lahko izkazuje, je božji dar, dar njega, ki je bil za svetega Frančiška »vse dobro, najvišje dobro«.[5] zato je treba vse vrniti »Najvišjemu, Vsemogočnemu, dobremu Gospodu«.[6] To storimo s čaščenjem, ki nas vodi iz nas samih k srečevanju in sprejemanju bližnjih v naše življenje.

Majhnost kot kraj srečanja z brati ter vsemi možmi in ženami

Majhnost živimo predvsem v odnosu z brati, ki nam jih je dal Bog.[7] Kako? Tako da se izogibamo vsakršnemu vzvišenemu ravnanju. Zato moramo izkoreniniti preprosto obsojanje drugih in grdo govorjenje o svojih bratih za njihovimi hrbti [8] – to je zapisano v Opominih! –, zavračati skušnjavo, da bi avtoriteto uporabljali za zatiranje drugih; izogibati se plačilu za svoje usluge in gledanju na druge, kot da nam dolgujejo, ter se odvracati od jeze in vznemirjanja, ko bo vaš brat grešil.[9]

Majhnost je izraz uboštva, ki ste ga izpovedali,[10] v negovanju duha ne prilaščanja v odnosih, v cenjenju pozitivnega v drugem kot daru, ki prihaja od Gospoda in v usmiljenem vodenju s strani ministrov, kot je sijajno zapisano v Pismu ministru[11], kjer Frančišek najbolje razlaga, kaj pomeni biti majhen v odnosu do bratov, ki so mu bili zaupani. Brez usmiljenja ni bratstva in ni majhnosti.

Potreba po izražanju bratstva v Kristusu vam zagotavlja, da bodo vaši medosebni odnosi sledili dinamiki ljubezni. Medtem ko vas pravica vodi k prepoznavanju pravic vsakega človeka, ljubezen te pravice presega in vas kliče k bratskemu občestvu, kajti niso pravice tiste, ki bi jih ljubili, ampak bratje, ki jih morate sprejemati s spoštovanjem, razumevanjem in usmiljenjem. Pomembni so bratje, ne strukture.

Majhnost morate živeti tudi v odnosu z vsemi možmi in ženami, ki jih srečate na potovanjih po svetu, pri čemer se morate zelo skrbno izogibati vzvišenosti, ki vas lahko od drugih oddalji. Sveti Frančišek je to zahtevo jasno izrazil v dveh poglavjih svojega Nepotrjenega vodila, kjer povezuje odločitev za življenje brez lastnine (sine proprio) z blagohotnim sprejemanjem vsakega človeka, vključno z življenjem z najbolj preziranimi, s tistimi, ki jih imamo za najslabše v naši družbi: »Kjerkoli so bratje ... naj se pazijo, da si ne bodo prilaščali nobenega kraja ali ga komu odrekli. In kdorkoli bi prišel k njim, prijatelj ali nasprotnik, tat ali razbojnik, vsakega naj prijazno sprejmejo.[12] In še: »Veseliti se morajo, kadar se mudijo med nizkotnimi in preziranimi osebami, med ubožnimi in slabotnimi, med bolniki in gobavci ter berači, ki ob poti prosijo vbogajme.« [13]

Frančiškove besede vas spodbujajo, da si kot bratstvo zastavljate naslednja vprašanja: kje smo? S kom smo? S kom smo v odnosu? Kdo so naši ljubljenci? Glede na to, da majhnost ne kliče le bratstva kot skupnost, ampak vsakega od članov, mora vsakdo izprašati svojo vest glede sloga svojega življenja, izdatkov, oblačil, glede tega, kaj ima za pomembno, glede lastne predanosti drugim, glede bega pred duhom prevelike skrbi zase in svoje bratstvo.

Ko opravljate neko dejavnost za 'najneznatnejše', izključene in najmanjše med nami, vas prosim, da tega ne počnete s piedestala vzvišenosti. Raje si predstavljajte, da z delom zanje le vračate, kar ste prejeli zastonj. Kot Frančišek opominja v Pismu celotnemu Redu: »Nič naj torej od svojega ne pridržite sebi«.[14] Pripravite prijazen in dostopen kraj, da bodo lahko vsi majhni vašega časa vstopili v vaše življenje: tisti, ki živijo na obrobju, možje in žene, ki živijo po ulicah, parkih in postajah, tisoči nezaposlenih, mladih in odraslih, mnogi bolniki, ki nimajo dostopa do prave oskrbe, mnogi zapuščeni starejši, zlorabljene ženske, migranti, ki iščejo človeka vredno življenje in vsi tisti, ki živijo na robu preživetja brez dostojanstva in luči evangelija.

Odprite srca in sprejmite gobavce današnjega časa in ko boste spoznali, da je Gospod do nas usmiljen,[15] tudi vi bodite usmiljeni z njimi, tako je bil usmiljen vaš oče sveti Frančišek,[16] in se skupaj z njim učite biti »slabotni s slabotnimi in žalostni z žalostnimi«.[17] Vse to, kar nikakor ni nekaj nejasnega, govori o odnosu med ljudmi, ki je tako globok, da bo spreminjal vaša srca in vas vodil, da boste z njimi delili njihovo usodo.

Majhnost kot kraj srečanja s stvarstvom

Za Frančiška Asiškega je bilo stvarjenje kot čudovita knjiga "v kateri nam govori Bog in po njej posreduje nekaj od svoje lepote in dobrote".[18] Stvarjenje je "kakor sestra, s katero si delimo življenje, in kakor lepa mati, ki nas sprejema v svoje naročje." [19]

Vemo, da se danes ta sestra in mati upira, ker slabo ravnamo z njo. Zaradi tega globalnega propadanja okolja vas kot sinove Ubožca prosim, da stopite v dialog z vsem stvarstvom, daste svoj glas slavljenju Stvarnika, in tako kot je to počel sveti Frančišek, še zlasti skrbite za to v premagovanju ekonomskega preračunavanja ali nerazumne romantike. Sodelujte v različnih pobudah v dobro našega skupnega doma in nikoli ne pozabite, kako tesno so povezani ubogi in šibkost planeta, gospodarstvo, razvoj, skrb za stvarstvo in izbira za uboge.[20]

Dragi bratje, ponavljam prošnjo svetega Frančiška: bodite majhni. Naj Bog ohrani vašo majhnost in skrb zanje.

Na vas kličem Gospodov blagoslov. Prosim, ne pozabite moliti zame.

Hvala lepa.

Papež Frančišek

- [1] 6,3: FF 23.
- [2] Prim. 1Cel 38: FF 386.
- [3] Pismo škofu Assisija ob odprtju svetišča 'slečenja', 16. april 2017.
- [4] Prim. Nepotrjeno vodilo, 6, 4: FF 23. Opomini 4, 2: FF 152.
- [5] Hvalnica Bogu Najvišjemu, 3: FF 261.
- [6] Sončna pesem, 1: FF 263.
- [7] Prim. Oporoka, 14: FF 116.
- [8] Prim. Opomini, 25: FF 174.
- [9] Prim. prav tam, 11: FF 160.
- [10] Prim. Potrjeno vodilo, 1, 1: FF 75; Opomini, 11: FF 160.
- [11] Prim. FF 234-237.
- [12] 7, 13-14: FF 26.
- [13] 9,2 FF 30.
- [14] 2,29: FF 221.
- [15] Prim. 1 Cel 26: FF 363.
- [16] Prim. Oporoka: FF 110-131.
- [17] Legenda treh tovarišev, 59: FF 1470.
- [18] Okrožnica Laudato.si, 12.
- [19] Prav tam, 1.
- [20] Prim. prav tam, 15-16.

V družbi s svetim Bonaventuro iz Bagnoregia

Letos praznujemo osemstoletnico rojstva sv. Bonaventure. Bonaventura, eden od osrednjih likov frančiškanske družine, je bil rojen leta 1217 v Bagnoregiju v bližini Orvieto v Italiji. V red je vstopil leta 1245, potem ko je že diplomiral iz humanističnih znanosti. Pri tem je vplival nanj Aleksander iz Halesa, ki je že pred njim prestopil iz akademskega sveta v samostan, ker ga je pritegnila frančiškanska duhovnost. Bonaventura je bil leta 1255 profesor teologije v Parizu, leta 1257 je bil izvoljen za generalnega ministra reda, leta 1272 pa je postal kardinal in škof v Albanu ter odgovoren za pripravo koncila v Lyonu, med katerim je 15. julija 1274 umrl. Vse njegova dela, *Opera Omnia*, so med letoma 1882 in 1902 izdali bratje iz Quaracchija v 9 knjigah.

Za Bonaventuro je človek bitje z globokimi hrepenenji, ki vključujejo razum in čustva ter želijo odkrivati in uživati lepoto vseh stvari. Pri tem ga drugi pritegujejo zaradi hrepenenja po harmoniji.¹ Hkrati Bonaventura vidi to hrepeneco osebo kot nekoga, ki sprejema napore poti, ker sluti, da ima tisto pred njim smisel. Človek ve, da je podlaga številnih in različnih načinov, v katerih se izraža svet, enkratna in neprestana navzočnost, iz katere vse prihaja in kamor se vse vrača. Za Bonaventuro je Jezus Kristus središčna točka možne edinosti vseh stvari (*kristocentризem*), kajti v njem ima vse svoj izvor in izpolnitev. V Kristusu tudi človeško hrepenenje najde pot do odgovorov, ki jih išče in pričakuje.

Hrepenenje, da bi odkril in živel edinstvo Boga in sveta, se je pri Bonaventuri izrazilo na treh pomembnih področjih njegovega krščanskega življenja:

1. v asketični in mistični izkušnji iskanja Božjega obličja, ki se odkriva v Jezusovi človeškosti;
2. v kulturnem dialogu z ljudmi svojega časa, da je povezal vero in razum; in končno
3. v predani zavzetosti za red manjših bratov, da bi ga okrepil in ohranil v zvestobi Francišku in služenju Cerkvi.

¹ »Dejansko duša ni kontemplativna brez živega hrepenenja. Zato hrepenenje pripravi dušo do tega, da sprejme luč.« (Collationes in Hexaëmeron 22, 29)

1. Bonaventura je bil predvsem »božji človek«, ki je postal »duhovni voditelj« moških in žensk. O tem pričujejo njegovi številni duhovni spisi, tako asketični² kot nabožni³. V prvih skuša opisati postopek, s katerim se postopno približamo Bogu v našem času in prostoru, pri nabožnem pisanju pa je njegov cilj, da vzbudi našo ljubezen do Boga in usmeri naša čustva v Kristusovo življenje, zlasti v kontemplacijo njegove človeškosti. Kot v vseh svojih spisih je tudi tu »serafski učitelj« (*doctor seraphicus*) globoko zakoreninjen v Božji besedi, ki ga je hranila med zavzetim branjem in meditiranjem Svetega pisma.

Med številnimi pomembnimi točkami, ki jih omenja, posebno poudarja naslednje: v duhovnem življenju ljubezen do Boga ne more biti čista čustvenost in afektivna nagonkost, temveč potrebuje oblike in dobro premišljene poti, ki pripravijo dušo do čudenja. Brez urejenega asketičnega postopka bo človeška duša težko našla potreben mir in spokojnost, ki ji bo omogočila, da sliši, vidi, okuša, vonja in se dotika skrivnosti Boga. Pri Bonaventuri ne gre za to, da »osvojiš« Boga, temveč da se mu »pustiš najti«, s tem da si odprt za nepredstavljivo presenečenje srečanja z Bogom.

Bonaventura nas kot redovnike tudi spominja na drugo pomembno prvino: v preteklosti je svet potreboval in tudi danes potrebuje »duhovne učitelje«, može in žene, ki s pričevanjem svojega življenja lahko pomagajo drugim v postopku potovanja proti izkušnji Boga. Vendar mora ta predlog »duhovne formacije« temeljiti na resničnih in globokih osebnih izkušnjah, da lahko dà tej duhovni poti resnično frančiškanski pridih. Da, svet potrebuje kontemplativce, toda biti morajo sposobni razglašati evangelijsko veselje in lepoto življenja frančiškanske karizme v bratstvu. Naša duhovna tradicija, ki temelji na svetih krajih ter izrednih zgledih svetosti in učenosti, vsebuje bogastvo, ki ga današnji svet priznava kot pristno učinkovito za doseganje resnične duhovne rasti.

² Lahko omenimo nekaj njegovih glavnih spisov: *Trojna pot*; *Samogovor*; *Popolnost življenja*, naslovljena na sestre; *Vodenje duše*; *Razprava o pripravi na mašo*.

³ *Drevo življenja*; *Pet praznikov Deteta Jezusa*; *Oficij trpljenja*; *Mistična trta*.

2. Bonaventura je bil tudi univerzitetni profesor. Hrepenenje po Bogu je doživel kot vir čudenja in duhovne ljubezni ter to izražal v strastnem dialogu s kulturo svojega časa.⁴ Podlaga njegovega učenja je dvojna resnica: človek je bil ustvarjen, da pride do Božje Modrosti, da okusi modrost Boga, toda ta cilj je mogoče doseči samo z orodjem razuma, preko modrostnih resnic. V kontekstu univerzitetnega življenja sredi 13. stoletja je bilo dejansko pomembno reševanje težavnega problema, kako uskladiti filozofijo in teologijo, razum in vero, pamet in čustvenost, znanje in ljubezen.⁵ Obstajala je nevarnost, da bosta dve intelektualni stališči potekali vzporedno z resnim tveganjem, da bo prišlo do dvojne resnice, filozofske in teološke, pri čemer si bosta druga drugi tuji ali druga z drugo v nasprotju. Bonaventurova resnica temelji na dveh osrednjih mislih: človek je na poti k Enemu, Resničnemu in Dobremu (izrazi trinitarične resničnosti, ki odsevajo v vseh stvareh); hkrati vsakega človeka na tej poti spremlja Kristus, ki je resnica sama, notranji učitelj, ki razsvetljuje vsakogar na svetu.

Tako Bonaventura ne izobčuje novih filozofskih idej, povezanih z Aristotelom; namesto tega jih skuša vključiti v zasnovo ene in razvijajoče se poti, po kateri duša, ki jo ženejo hrepenenja srca in podpira razum, potuje k Bogu. Temeljno načelo, na katero Bonaventura spominja svoje sodobnike, je naslednje: razum je pot k modrosti, toda če se zapre vase, neizogibno pade v zmotu.

Bonaventura frančiškanom, ki živimo v 21. stoletju – v svetu, ki ga obvladuje znanstveno in tehnološko znanje, ki je izredno močno, prodorno in videti ravno-dušno do *Drugega* in *Onkraj*, ponuja dve temeljni strategiji. Najprej nas prosi, naj zavzamemo držo resničnosti in zavzetega dialoga s pozitivnim pogledom in veli-

⁴ Poleg monumentalnega *Komentarja sodb* omenjamo le nekaj njegovih teoloških spisov: *De reductione artium ad theologiam*; *Potovanje duše k Bogu*; *Sedem darov Svetega Duha*; *Collationes in Hexaëmeron*.

⁵ »Najprej vabim bralca k molitvenemu vzdihovanju preko križanega Kristusa ... da ne bo mislil, da zadošča branje brez maziljenja, razmišljanje brez predanosti, raziskovanje brez občudovanja, opazovanje brez navdušenja, pridnost brez sočutja, delavnost brez pobožnosti, razumevanje brez ponižnosti, študij brez Božje milosti, zrcalo brez od Boga navdihnjene modrosti.« (*Itinerarium mentis in Deum*, prolog, 4)

kim spoštovanjem do človekovih sposobnosti, v katerih prepoznavamo jasne izraze lepote, ki jo je Bog podaril stvarstvu in človeku. Bonaventurov pogled je v nasprotju z vsako držo, ki bi se izogibala ali nasprotovala svetu z njegovimi znanstvenimi in tehnološkimi dosežki ali zavračala znanje in razvoj. Skrivnost Boga kot Enega in Troedinega je navzoča v celotni resničnosti; vse nosi znamenje Božje navzočnosti in človek je sposoben odkrivati ta smisel in razglašati njegovo lepoto.

Hkrati pa nas Bonaventura glede tega sveta vabi, da razvijamo odprtost za presežno in spominjamo današnje ljudi na dve pomembni in spodbudni resnici. Prvič, da vsak miselni proces vodi človeka h globlji resnici; k resnici, ki združuje razmetane koščke ter nas usmerja k polnosti in izpolnitvi, ki presega razumskost in zahteva ljubezen. Če bi se človek namenoma zapiral pred neskončnim, bi se obsodil na znanost in tehnologijo, ki nimata duše in ne dajeta upanja. Poleg tega trinitarična skrivnost človeške ljubezni oživlja vse naše napore, da se približamo Enemu, Resničnemu in Dobremu. Z vero, ki nam daje gotovost, naj bi oznanjali, da je v vsakem prizadevanju za oblikovanje boljšega in bolj humanega sveta na delu odrešilna Kristusova skrivnost in da se Kristus brez zadržkov daje vsakemu človeku ob vsakem času.⁶

3. In končno, Bonaventura je postal odgovoren za red, ko je bil leta 1257 izvoljen za generalnega ministra, kar je ostal do svoje smrti (1274). To kaže, kako so ga bratje cenili. Imeli so ga za nenadomestljiv dar življenju reda v obdobju, ko se je ta izredno hitro širil.⁷

Predvsem je hotel pomagati bratom, da ponovno najdejo svojo povezavo s Franciškom, da bi zvesteje živeli svoj redovniški poklic. Ideale, ki jim jih je Francisek Asiški zapustil kot dediščino, je hotel izraziti na način, da bi postali zanj vir duhovne rasti in občestva, ne pa vir konfliktov in nereda. Uboštvo, ponižnost, zvesto opravljanje

⁶ »Sveti frančiškan [Bonaventura] uči, da vsebuje vsaka stvar pravo trinitarično strukturo, ki je tako resnična, da bi se lahko vanjo sami od sebe poglobljali, če človekov pogled ne bi bil omejen, zastrt in šibak. Zato nas izziva, naj skušamo umevati stvarnost s ključem Svete Trojice.« (*Hvaljen moj Gospod/Laudato Si*, 239)

⁷ *Narbonske konstitucije*; *Legenda Major* in *Legenda Minor* (življenjepisa sv. Franciška); *Apologija ubogih*.

vsakodnevnih nalog, molitveno in bratsko življenje ter preprost in skromen slog življenja – vse to je sestavljalo poziv redu, ki je bil v nevarnosti, da skrene s poti zaradi ugleda in moči, ki so ju bratje pridobili v Cerkv in družbi. Zato je bilo izredno pomembno za Bonaventuro, da ponovno napiše Frančiškov življenjepis: brez tega vzora lepote, ki ga preseva mistična Božja ljubezen, in brez velikodušne zavzetosti za svet v občestvu z »ubogim Kristusom« bi bratje le težko živeli pristno življenje manjših.

Poleg skrbi za kakovost notranjega življenja v frančiškanski družini je Bonaventura skrbel tudi za to, da bi brate pripravil na služenje intelektualnim in pastoralnim potrebam krščanstva, ter je organiziral in podpiral resen študij. To je bilo nadaljevanje Frančiškovih odločitev, ki so bile odziv na reformo, razglašeno na četrtem lateranskem koncilu leta 1215. Bonaventura je čutil nujno potrebo, da pozove brate k služenju vesoljni Cerkv in da poskrbi za njihovo intelektualno in pastoralno formacijo, vendar brez bahavosti ali tekmovanja s krajevno Cerkvijo. Če bi se bratom uspelo izogniti rivalstvu in želji po moči, bi lahko posredovali svetlobo in dobroto. Lahko bi ponižno, a usposobljeno odgovarjali na zahteve časa in evangelija.

Zato nas Bonaventura vabi k izbiri glede dveh pomembnih vprašanj. Najprej na opominja, naj gojimo in varujemo naš odnos z idealom evangelijskega življenja, ki ga enkratno predstavlja Frančišek. To nam omogoča, da smo redovniki, odprti za potrebe tega sveta in sposobni posredovati sporočilo, ki je preprosto, veselo in manjše, bratsko in preroško. Poleg tega mora biti v jedru naše navzočnosti v Cerkv teološko informirana pamet, dobra pastoralna formacija in močna predanost apostolatu. Na kratko, spominja nas, naj bomo sol in luč zemlje – z značilnim »frančiškanskim« pridihom. Biti moramo glasniki, ki nismo verodostojni samo zaradi našega načina življenja, ampak tudi zaradi našega »kompetentnega« oznanjevanja Besede, ki odrešuje.⁸

Če še vedno želimo biti bratje ljudi, možje, ki prinašamo dobro novico na ceste našega sveta, nas Bonaventura spominja, da ima naše frančiškansko življenje tri neobhodne prvine: stalen in verjeten odnos s skrivnostjo Božje ljubezni; bratsko življenje, za katero je značilen mir in je znamenje pomirjene človekosti; in končno, resno intelektualno formacijo, ki nam omogoča, da učinkovito in usposobljeno vodimo dialog za našim svetom. In pri vsem tem ne gre za ponovno ustanovitev velikega Reda, ampak morda za to, da ponižno sprejmemo našo trenutno številčno in institucionalno majhnost. Podprti z obnovljenim osredotočenjem na Frančiška se lahko vrnemo k temu, da smo resnično in preprosto »manjši bratje«. S te točke moramo ponovno stopiti na pot s strastjo, inteligenco in velikodušnostjo. Trudili se bomo, da bo zazvenela dobra novica evangelija, ki jo je oznanjal Frančišek in ponovno formuliral Bonaventura, ter se dotaknila duše in srca sodobnega sveta, ki je žejen upanja in še vedno želi pogledati *Onkraj*, da bi srečal *Drugega*.

⁸ »Študij modrega je v tem: da je naš študij usmerjen samo k Bogu, po katerem je treba popolnoma hrepeneti.« (Collationes in Hexaëmeron 19, 27)

SKLEP

Bonaventura v svojih spisih uporablja krožnico, da opiše gibanje, ki se dogaja med Bogom in človekom. Ne govori o vertikalnem odnosu, temveč o krožnem gibanju, katerega dinamika je konvergentno vzajemno iskanje Boga in človeka – dveh romarjev, ki ju povezuje isto hrepenenje po občestvu. Človek, ki se poda na to pot, se sreča s skrbnostjo Njega, ki je postal romar, da bi se srečal z ljudmi, kjer koli že so. Končno dejanje intelektualne in emocionalne poti ne bo »prijetje« v pomenu obvladovanja, temveč razumevanje. Dejansko to pomeni, da te objame On, ki samo iz ljubezni biva med nami in nam dopušča, da se srečamo z Njim v vseh naši prizadevanjih za enost, resnico in dobroto. To je resno in prodorno sporočilo, za katero nas Bonaventura vabi, da ga sprejmemo in predamo drugim, znamenje naše navzočnosti v tem težkem času hitrih sprememb. Sveti Bonaventura nam pomaga »razširiti krila« upanja, ki nas poganja, da bi bili kot on, neprestani iskalci Boga, pevci lepote stvarstva ter priče Ljubezni in Lepote, ki je »gibalo vseh stvari«.

GENERALNI MINISTRI PRVEGA REDA IN TOR

Br. Michael Anthony Perry, OFM

Br. Mauro Jöhri, OFMCap

Br. Marco Tasca, OFMConv

Br. Nicholas Polichnowski, TOR

Rim, 14. julija 2017

na vigilijo praznika sv. Bonaventure

Božji dotik

Božji otrok je bil svetemu Frančišku najljubši od vseh praznikov, ker ga je spominjal, da je Bog postal meso našega mesa in kost naših kosti. Tisti božič v Grecciu je bila Frančiškova ljubezen do Jezusa tako goreča, da se mu je Betlehemske dete prikazalo živo, smejoče se v njegovih rokah. Pogledal ga je, stisnil k srcu in občutil njegovo nežno ljubezen. Poljubil ga je in položil v jaslí.

Božji otrok je pogledal Frančiška in Frančišek je ta pogled doživel, kot bi Jezus izgovoril njegovo ime. Takšna je še danes čudovita moč Jezusovega pogleda. Ustvarjalna moč. Daleč od tiste, ki gledanega poniža v stvar. Jezus tistega, ki ga gleda, poveljuje. Jezusov pogled je luč, ljubezen in resnica. Kdor je opažen, se ogleduje v tej luči, v tej ljubezni in v tej resnici. V njegovem pogledu vsakdo vidi svojo neskončnost. Kdor prestreže Jezusov pogled, postane na novo ustvarjen, postane novo bitje. Od tukaj vse izhaja: to je izkušnja milosti, ki spreminja, biti ljubljen brez zaslug. Jezusov pogled je tudi danes odločilen. Živimo iz njega. V njem smo se rodili, spomin nanj ohranja našo zvestobo in prinaša življenjsko moč. Jezusov pogled nam pomaga, da se tudi mi med seboj gledamo z naklonjenostjo. Jezus nas uči, naj imamo pogled, ki želi sprejemati, spremljati in varovati. V Grecciu se je sveti Frančišek spremenil v božji pogled. Tako kot je gledal Jezusa v jaslí, tako je gledal ljudi in stvarstvo.

V Grecciu je sveti Frančišek božjega otroka stisnil v objem. Z objemom sta drug drugega sprejela v svoj srčni krog. Objeli sta se njuni telesi, objela sta se tudi njuna nasmeha. V objemu sta molče drug drugemu izgovorila množico besed. Molčeča govorica objema je najstarejša govorica na svetu.

Pogled v božjega otroka nas vedno znova sprašuje, koliko smo še ljudje? Ljudje s toplim srcem in s solidarnimi rokami, ki znajo objemati? Ljudje z očmi, ki se znajo čuditi in odkrivati čudeže življenja? Ljudje, ki še znajo sanjati in z drugim ravnati lepo.

Božji otrok v jaslí nam pokaže nežno božjo ljubezen. Ta ljubezen ne prihaja z močjo. Nobenemu

otroku in tudi Bogu otroku ne smemo govoriti z glasnimi besedami, ampak samo nežno in tiho. Nežnost pomeni bližino do Boga in do človeka. Ko smo nežni, se odlučimo iz svojega oklepa. S tem postanemo ranljivi. Nežnost je dimenzija življenja, ki gre v globino in pod kožo. Samo z blagoslovom nežnosti je v odnosih prisotna mehkoba, ki je pogoj, da se lahko resnično srečamo, začutimo in povežemo. Nežnost vodi človeka v čisto podarjenost. Nežnost je izraz tiste ljubezni, ki se je osvobodila sebičnosti. Nežnost je svetega Frančiška privedla do tega, da je pred Bogom, človekom in stvarstvom drhtel v neizmernem občudovanju in v strahu, da ne bi nobenega od teh prizadel in tako izgubil njihovo bližino.

Bog je pokazal dva načina, kako nas ljubi. Prvi način je pokazal v stvarjenju. Vse stvarstvo je en sam dar: dar je naše življenje; dar so rože, zrak, sonce, luna, zvezde in vse vesolje. Drugi način pa je veliko težji od prvega: pozabljati nase in trpeti za ljubljenega. Tako nas je Bog ljubil v svojem učlovečenju. Sv. Pavel govori o učlovečenju kot o odrekanju samemu sebi, kar je Sin izvršil s tem, da je sprejel nase podobo hlapca (prim. Flp 2,7). Bog se ni zadovoljil s tem, da bi nas ljubil samo s svojo darežljivostjo, ampak nas je ljubil tudi z ljubeznijo, ki se žrtvuje do konca. Sveti Frančišek je želel ljubiti na oba načina, zato je na gori La Verni prosil za dve milosti: za doživetje one bolečine, ki jo je Kristus trpel na križu in za občutje tiste neizmerne ljubezni, zaradi katere se je Božji Sin podal v trpljenje.

V Grecciu vidimo Frančiškove roke, ki objemajo božjega otroka. Ta pogled je ganljiv, saj je poln ljubezni in božjega dotika. Z enako ganjenostjo pa glejmo tudi Frančiškove roke zaznamovane s Kristusovimi rani. V njih je enaka mera ljubezni in božjega dotika.

Želim blagoslovljen božič!

*p. Marjan Čuden
Provincialni minister*

Srečanje UFME v Barceloni

Provinciali evropskih frančiškanskih provinc se vsaki dve leti zberemo na srečanju UFME, tokrat v Barceloni. Po končanem obisku generalnega ministra fra Michaela Perryja v naši provinci smo z generalnim definitorjem fra Ivan Sesarjem in p. Robertom Bahčičem, ki je tajnik JKPM, z Brnika poleteli v Katalonijo. Skrbele so nas razmere v tem delu Španije, a na letališču je bilo vse mirno. Opazili smo dvojezične napise: najprej v katalonščini, potem v španščini. Jezika sta si podobna, v nekaterih izrazih pa povsem različna.

Sprejela sta nas dva brata iz katalonske province. Zlasti fra Avgustin je bil zelo duhovit in nas je zabaval že na letališču, kasneje med vožnjo pa s podvojeno intenzivnostjo. Sproščeno vzdušje je pomagalo, da smo ga lahko vprašali tudi resnejše stvari: predvsem kakšno je njegovo mnenje o odcepitvi Katalonije od Španije. On je za, ker Katalonci ne marajo kralja in si želijo republike. Največja težava je, da jih je to vprašanje močno razdelilo. Javno mnenje je razdeljeno točno pol na pol in tudi v njegovi družini niso vsi enotnega mnenja. Pravi, da spopada ne bo, se bo pa potrebno veliko pogovarjati. Napovedal nam je »politično vroč teden«, a naj se ne bojimo.

Nastanili so nas v salezijanski center, ki je bil namenjen za bogoslovje, a sedaj zaradi upada števila poklicev služi v druge namene. Bivamo v petem nadstropju, v prvih dveh nadstropjih pa so nastanjeni begunci iz Sirije in drugod. Najbrž so organizatorji to naredili namerno, saj je tema srečanja: begunci in migranti v Evropi.

Španski urnik je zelo nenavaden: jutranja molitev ob 8. uri, kosilo ob 14. uri, večerja ob 21. uri. Vsekakor mi je ustrezalo, da v ponedeljek nismo začeli preveč zgodaj in sem lahko malo »potegnil«. Obisk generalnega ministra je bil zelo prijeten in bratje ste se zelo potrudili, da je vse potekalo brez zapletov, a utrujenost se je nezavedno vendarle prikradla. Ponedeljkovo podaljšano spanje je bilo dobrodošlo.

Prvo srečanje smo začeli ob 10. uri. Nagovoril nas je predsednik UFME fr. Sabino Iannuzzi. O Barceloni je rekel, da je to prestolnica, ki je ni treba predstavljati, saj je čudovito mesto, barvito in polno umetnosti. V vodstvu UFME so izbrali temo o beguncih in migrantih, ker predstavlja za Evropo velik izziv. Ne samo za Evropo, tudi za Cerkev. Citiral je papeža Frančiška:

»Srečanje z begunci je priložnost za srečanje z Jezusom Kristusom«. Razmišljali bomo o pastoralni migracijah na naš frančiškanski način. Delali bomo po metodi: videti, presoditi, ukrepati.

Pozdravu fr. Sabina je sledilo predavanje katalonskega politika Josepha Antonija Durani i Lleida. Nekaj misli iz njegovega predavanja: »Tema o beguncih ni niti črna, niti bela. Ta pojav je zelo zapleten. Danes je na svetu več kot 65 milijonov beguncev. Vzroki za begunstvo in migracijo so: politika, verska nestrpnost, mednarodne napetosti, revščina, vojna in lakota. Večina beguncev išče varno zatočišče v okviru lastne države, od 3 do 4 milijone pa si skuša urediti življenje izven meja domovine. Največ beguncev v Evropi je iz Sirije, sledijo jim begunci iz Afrike. Nekateri evropske države ne sprejemajo beguncev, čeprav so določene kvote za sprejem. Bojijo se terorizma. A večina teroristov ne prihaja z begunci, temveč so rojeni v Evropi.

Pojav begunstva in migranstva je zapleten tudi zato, ker milijoni priseljencev s seboj ne prinašajo samo ekonomske stiske, ampak tudi kulturo in vrednote, ki se od evropske razlikujejo.

Papež Frančišek opozarja na žalostno dejstvo, da begunci in migranti postajajo novi sužnji. Dolžnost Cerkve je, da skupaj z državnimi ustanovami skrbi za njihovo dostojanstvo, ne glede na politično in versko pripadnost. Pomembno je, da dobijo zaposlitve, saj delo povezuje. Tukaj lahko največ naredi Karitas. Prvi stik z begunci in migranti najlažje naredijo laiki. Preko njih bodo spoznali in spoštovali našo kulturo in naš svet vrednot.

Sledilo je pričevanje dveh beguncev: Fatima je pribežala iz Maroka, Abdulah iz Malija. Oba v Španiji ne bi mogla začeti normalnega življenja brez pomoči Karitas.

Popoldne nas je nagovoril Sebastian Mora Rosado, generalni sekretar Karitas v Španiji. Predavanje je začel z vprašanjem: »Kakšna so pastoralna pričakovanja v zvezi z begunci in migranti?« Odgovoril je z besedami papeža Frančiška: »Za pastoralo beguncev in migrantov priporočam štiri besede: sprejeti, zaščititi, pospeševati in integrirati«. Sveti oče priporoča podeljevanje začasnih humanitarnih vizumov. Najprej moramo rešiti življenje. Begunci in migranti ne smejo izgubiti svojih pravic.

Največji davek begunstva in migrantstva plačajo otroci. Ranljivi so zato, ker so nevidni in brez glasu. Zaradi takega položaja so brez upanja na lepo prihodnost. Zlasti otroke begunce in migrante je treba zaščititi pred zlorabami.

V čem je globalna rešitev begunskega vprašanja? Pravičnost v vsem. Gre za človeka. Pomembno je ljubiti. Božji načrt nas vabi, da storimo vse, da v naši sredi njih ne bo tujec.

Ob 20. uri je bila sveta maša, ki jo je daroval provincialni vikar z Malte fr. Marcellino Michalles. Stavek iz pridige je name naredil močan vtis »Danes nam ničesar ne manjka. Frančiškan pa naj bi bil med tistimi, ki jim vedno nekaj manjka. Ne smemo imeti vsega!«

Po večerji smo se člani JKPM zadržali v pogovoru za mizo na vrtu zavoda. V Barceloni je topleje kot v Ljubljani, zato je bila rekreacija na prostem prijetna. Ne samo zaradi primerne temperature, ampak tudi zaradi miru. Podnevi je na vrtu namreč neprestano živahno, saj ga obvladujejo begunci in srednješolska mladina.

V torek 24. oktobra 2017 je jutranjo sveto mašo vodil predsednik Severne slovanske konference fra Bernard Marciniak. Na Antonianumu je študiral patristiko, zato je med pridigo navedel veliko grških citatov.

Dopoldne nam je spregovoril frančiškanski škof iz Maroka mons. Santiago Agrelo. Leta 2007 je bil imenovan za škofa v mestu Tanger. Prvo noč, ko je prešpal v tem mestu, ga je ob tretji uri zjutraj presenetil zvonec na vratih nadškofijske palače. To so bili oskrbovanci Karitas, ki so se tako zgodaj postavili v vrsto. Uslužbenci nadškofije so mu kasneje razložili, da je to običajno. V Maroku se je zateklo nekaj tisoč beguncev, največ iz Sirije.

Mons. Santiago je za osnovo svojega govora vzel priliko o bogatinu in Lazarju: »V begunjih ne smemo videti pritepencev, ampak može, žene in otroke, ki trpijo. Pogosto so lačni in niso kriminalci ali teroristi. Tudi zanje veljajo človekove pravice. So nedolžne žrtve, ki imajo pravico do življenja. Niso hoteli oditi s svojih domov, zato moramo poskrbeti za njihovo varnost. Če v njih ne bomo videli ljudi, jih ne bomo mogli sprejeti. Begunci niso angeli, vendar, da so se znašli v takem položaju, niso sami krivi.

Lazar je sedel pri vratih in si želel drobtinic. Ali nismo mi vrgli svoje človečnosti skozi vrata? Ne želimo videti Lazarja, ki je pred našimi vrati. Lazar je blizu, a hkrati daleč od naših src. Videti ubogega pred našimi vrati ni samo vprašanje človečnosti, ampak tudi vprašanje vere. »Gospod, kdaj smo te videli lačnega ali nagega ali v ječi...?« Tisti, ki skrbi za uboge, vidi lačnega in nagega Gospoda. Brez Božje besede ne moremo videti ubogih. Kdor v ubogih vidi Jezusa, do njih ne bo zadržan in jih ne bo odpravil od daleč.

Ubogim je treba prinesiti dobro novico. Če niso sposobni sprejeti evangelija, jim prinesimo vsaj dobro novico človečnosti. Ubogih se je treba dotakniti, z njimi simpatizirati, jim pomagati konkretno... Evangelija ne smemo živeti zgolj v teoriji.

Že dopoldne je spremljal naše srečanje mons. Jose Rodriguez Carballo, naš nekdanji generalni minister, popoldne pa nam je spregovoril o dokumentu *Mutuae relationes*: »Vzajemni odnosi v Cerkvi morajo biti osnovani na dveh načelih. Na temelju občestvene teologije, ki je sad drugega vatikanskega koncila in na temelju hierarhičnih in karizmatičnih darov v Cerkvi.

Hierarhija in karizma, ki izhajata iz istega Duha, Duh enosti in miru, se morata vzajemno vključevati. Sveti Duh je zagotovilo za preseganje razlik in napetosti v Cerkvi. Kakor Sveta Trojica, je tudi Cerkev občestvo v hierarhiji in karizmah. V občestvu ter iz občestva se rodijo odnosi in sicer s celotno cerkveno skupnostjo. Med hierarhičnimi in karizmatičnimi darovi ni nasprotovanja, ni podrejenosti in ni neodvisnosti, temveč je občestvo. Nujno je treba spodbuditi prenovo miselnosti, ki naj izhaja iz srca, kakor nas spominja nauk papeža Frančiška. Le tako bo dokument *Mutuae relationes* udejanjen v teologiji srečanja in dialoga, v našem primeru med škofi in redovniki.

Dokumentu se bomo bolj posvetili, ko bo preveden slovenščino. Nadškof Carballo je bil v pogovoru, ki je sledil predavanju, zelo sproščen. Med mnogimi zanimivostmi, ki jih je povedal, je tudi ta, da je spovednik papeža Frančiška frančiškan.

Sreda, 25. oktober 2017

Br. Ruben Tierrablanca Gonazales, ki je na generalnem kapitlju 2015 sodeloval kot provincial iz Istanbulu in sem si ga zapomnil zaradi lepega petja pri sveti maši in molitvah, je v tem maloazijskem vlemestu postal škof in opravlja službo apostolskega vikarja. Predaval nam je o odnosu med kristjani in muslimani. Začel je s svetim Frančiškom, ki za razliko od križarjev, ki se jim je pridružil na njihovem pohodu v Sveto deželo, muslimanov ni želel pokončati, ampak spreobrniti. Svetega Frančiška je gnala beseda apostola Pavla zapisana v drugem pismu Timoteju (4, 2): »Oznani besedo, vztrajaj, bodi prilično ali neprilično!« Za naslednji zgled nam je dal br. Raimonda Lulla iz začetkov našega reda. Za razliko do križarjev se je naučil arabskega jezika in se seznanil s kulturo islama. V ospredje je postavil spoštovanje, dialog in mirno sožitje. Za spoštovanje, dialog in mirno sožitje se trudijo tudi danes. V Istanbulu najlažje najdejo stik s Sufisti. Od l. 2013 je v zvezi z islamom s strani katoliške Cerkve nastalo 909 dokumentov: pogovori, pojasnitve, sporočila za muslimanske praznike, medverski dialog... Vsega skupaj več kot 2000 strani. Trudijo se odpirati nove poti srečanj. V Turčiji je še vedno nezaželjena beseda »misijon«, zato raje uporabljajo besedo dialog in srečanje. Še naprej se bodo trudili za mirno sožitje z muslimani. Vsa Evropa bo morala razmisliti o besedi dialog in srečanje, saj število muslimanov v Evropskih državah nezadržno narašča!«

Popoldne je spregovoril vikar reda fr. Julio Cesar Bunader: »Glas reda ob pojavu migrantov in beguncev«. Temo je obdelal pod tremi vidiki: Trenutek milosti, slediti Jezusu Kristusu, ki je bil pokoren in poslušati, kaj nam Gospod govori.

Po besedah papeža Frančiška so begunci trenutek milosti, ker se ob njih lahko pokaže naša velikodušnost in se lahko vzpostavijo nove kulturne povezave.

Frančiškani sledimo Jezusu Kristusu, ki je prišel na ta svet kot manjši. Tudi mi živimo med ljudmi kot manjši in kot tisti, ki strežejo. Pred ljudmi v stiski ne zapiramo svojega srca.

Kaj nam Gospod govori v našem času? Naj živimo v človeški družini, kjer člani drug drugemu izkazujejo solidarnost na temelju pravičnosti in miru.

Pri večerni maši je fra Julio pripomnil, da je za nas manjše brate celo zdravo, da smo tujci in popotniki na tem svetu, da smo neke vrste migranti, ker smo tukaj samo začasno.

V četrtek 26. oktobra 2017 smo ob 8.30 s posebnim avtobusom odšli proti znameniti božji poti Monsserat. Benediktinski menihi so nas prijazno sprejeli. Prior skupnosti nas je po sveti maši popeljal na ogled samostanskih prostorov. V sobi, kjer sprejemajo romarje, smo se zadržali v pogovoru. Med drugim je prišlo na vrsto vprašanje o Katalonski samostojnosti. Prior Ignazio je tako kot prvi dan fra. Augustino dejal, da je Katalonce to vprašanje povsem razdelilo. Po besedah priorja Ignazia se Cerkev zaenkrat v to vprašanje ne spušča in poskuša ohraniti nivo dialoga. Kardinal v Madridu in kardinal v Barceloni sta v stalnem kontaktu. Enakega mnenja so tudi španski in katalonski provincial s katerimi sem se pogovarjal o tej zadevi: dialog in potrpežljivost.

Ob 13. uri smo prisluhnili deškemu zboru v cerkvi na Monsserat. Menda je njihovo petje ob tej uri že stoletna tradicija. V cerkvi se je zbralo veliko ljudi, pred prezbiterijem so posedli osnovnošolski otroci. Začuda so bili mirni in tihi.

Kot običajno, smo tudi tokrat morali hiteti. Ker smo že zamujali kosilo v salezijanskem zavodu, kjer smo nastanjeni, smo se hitro spravili na avtobus. Marsikdo od provincialov je med vožnjo zadremal. Škoda, ker je v popoldanskem soncu gorovje Monsserat sijalo v posebni lepoti.

Popoldne nas je ponovno nagovoril predsednik UFME fra Sabino Iannuzzi. Spregovoril je o pomenu združenja evropskih provincialov, kakšne so naloge UFME in kako so bile uresničeni sklepi zadnjega zasedanja. Predstavil je stanje: UFME sestavlja 37 provinc, 4 kustodije in 2 fundacije, vsega skupaj 6.130 bratov, kar predstavlja 46 % reda.

O FRAMI je spregovorila predsednica za Evropo Ana Frunk. V Evropi je 40.000 članov Frančiškove mladine. Prosila je za duhovne asistente Frame, ker jih močno primanjkuje.

V petek 27. oktobra 2017 je dopoldne potekalo delo po skupinah in pripravljanje predlogov sklepov.

Pred začetkom popoldanskega programa smo prejeli novico o razglasitvi neodvisnosti Katalonije. Parlament je s 70 glasovi od 135 možnih sprejel to odločitev. Za samostojnost je glasovala komaj dobra polovica poslancev. Pričakovali smo praznovanje, kakšen odziv domačinov, a ga ni bilo. Če so Katalonci

razglasili republiko, se je niti približno ne veselijo tako kot smo se Slovenci svoje države. Pater iz Katalonije je rekel, da bolj kot to, kaj bo naredil Madrid, se bojijo tega, da bodo odslej Katalonci med seboj razdeljeni.

Popoldne smo sejo začeli z volitvami novega predsednika in podpredsednika UFME. Za obdobje dveh let je bil za predsednika izvoljen poljak fra Bernard Marciniak, za podpredsednika pa francoz fra Michel Laloux. Samo en sklep govori o skrbi za begunce, drugi sklepi govorijo o FRAMI, nalogah vodstva UFME, o sodelovanju z vodstvom reda... Čistopis sklepov nam bodo naknadno poslali po elektronski pošti. O beguncih in emigrantih govorita. Sklepni dokument in sporočilo bratom. Tudi ta dva dokumenta še čakata na prevod

V soboto dopoldne smo maševali v katedrali Sagrada familia. Sprejel nas je župnik, ki bo prihodnje leto zlatomašnik. Somaševanje je vodil pomožni škof iz Barcelone, ki nas je prosil, naj molimo za mirno rešitev dogodkov v Kataloniji.

V kripti cerkve je pokopan arhitekt Antoni Gaudí, za katerega teče postopek za blaženega. Bil je član Frančiškovega svetnega reda. Cerkev Svete družine se gradi že od l. 1882. Po predvidevanjih bo končana 2026. Mogočno umetnino vsako leto obišče več milijonov turistov.

Prihodnje srečanje UFME bo čez dve leti. Kje, nam bodo sporočili naknadno. Ali so taka srečanja koristna? UFME ni tako vpliven in pomemben kot generalni kapitelj, a se na takih srečanjih vseeno zgodi veliko koristnega. Med drugim spoznamo nove provinciale in pokomentiramo dogajanje v redu. Najmočnejše pa je doživetje bratstva, ki je pristno in sproščeno.

p. Marjan Čuden

Št.: 30/2017

Ljubljana - Center, 5. september 2017

Zapisnik 9. redne seje provincialnega defnitorija

Deveta redna seja provincialnega defnitorija je potekala na sedežu provincialata v samostanu Marijinega oznanjenja v Ljubljani. Seje so se udeležili: p. Marjan Čuden, provincialni minister; p. dr. Robert Bahčič, provincialni vikar, defnitorij; p. Bernard Golčnik, p. Pavle Jakop, p. Simon Peter Berlec, p. Ambrož Mušič, p. Niko Žvokelj ter provincialni tajnik p. dr. Tadej Strehovec.

Seja se je začela z molitvijo v samostanski kapeli, ki jo je pripravil p. Niko Žvokelj.

1. Zdravstveno stanje bratov

Provincial je defnitorije seznanil o zdravstvenem stanju nekaterih bratov v naši provinci. Posebej je izrazil skrb za br. Bonaventura Obrana in povabil k molitvi zanj.

2. Obisk generalnega ministra v Sloveniji

Provincial je predstavil program obiska generalnega ministra v naši provinci od 18.-22. oktobra 2017 in določil prisotnost provincialnega vodstva po posameznih dnevih in dogodkih.

3. Druga seja plenarnega sveta province

Defnitorij je sprejel dnevni red in teme plenarnega sveta province in imenoval moderatorje: morebitna prodaja AGRFT (moderator p. Bernard Golčnik), obnova romarskega doma na Sveti Gori (moderator p. Niko Žvokelj) in prispevkov za prokuraturo (moderator p. Pavle Jakop). Uvodna pojasnila o predlogu prodaje AGRFT bo podal p. Ambrož Mušič. Zapisnik plenarnega sveta bo p. Janez Papa.

4. P. Simon Peter: Službovanje med slovenskimi izseljenci v Avstraliji

Provincial je predstavil dopis p. Simona Petra, da se daje na razpolago za delo med slovenskimi izseljen-

ci v Avstraliji. Defnitorij je po razpravi sprejel sklep, da bo p. Simon Peter Berlec leta 2019 nastavljen v Avstraliji in tam nadaljeval delo p. Cirila Božiča, ki se takrat vrača v domovino.

5. Narodni svet Frančiškovih otrok in mladine: Prošnja za imenovanje duhovnega asistenta

Provincialno vodstvo se je seznanilo z dopisom, v katerem prosijo, da bi imenovali br. Janeza Papa za duhovnega asistenta Frančiškovih otrok in mladine. Provincialni defnitorij je imenoval br. Janeza Papa za duhovnega asistenta Frančiškovih otrok in mladine za obdobje od 5.9.2017 do naslednjega provincialnega kapitlja 2019.

Seja se je zaključila ob 12.40 uri. Naslednja seja provincialnega defnitorija bo v torek 10. oktobra 2017 ob 9h v Ljubljani.

*Zapisnik pripravil:
p. Tadej Strehovec
Tajnik province*

Št.: 30-1/2017
Ljubljana - Center, 10. oktober 2017

Zapisnik 10. redne seje provincialnega definitorija

Deseta redna seja provincialnega definitorija je bila v torek 10. oktobra 2017 na sedežu provincialata v samostanu Marijinega oznanjenja v Ljubljani. Seje so se udeležili:

p. Marjan Čuden, provincialni minister; p. dr. Robert Bahčič, provincialni vikar, definitorji: p. Bernard Goličnik, p. Pavle Jakop, p. Simon Peter Berlec, p. Ambrož Mušič, p. Niko Žvokelj ter provincialni tajnik p. dr. Tadej Strehovec.

Seja se je začela z molitvijo v samostanski kapeli, ki jo je pripravil p. Bernard Goličnik.

1. Sprejem zapisnika devete redne seje

Zapisnik devete redne seje je bil soglasno sprejet. Provincialno vodstvo je na dopisni seji sklenilo, da je na predlog bratov Kopru provinca posinovila Florjana Mastnaka in Anico Krečar.

2. Obisk generalnega ministra v naši provinci

Provincial je predstavil potrjeni program obiska generalnega ministra in preveril prisotnost provincialnega vodstva pri sprejemu na letališču Ronchi in na Kostanjevici, srečanju z ordinariji, seji definitorija itd. Provincialno vodstvo vabi vse brate k srečanju z generalnim ministrom v Kamnik, ki bo v petek 20. oktobra 2017.

3. Prošnja za posinovljenje

Provincialno vodstvo je na predlog bratov na Kostanjevici sprejelo sklep o posinovljenju Francke Lukanič.

4. Plenarni svet province

Provincial je predstavil sprejete sklepe Plenarnega sveta province, ki je potekal 19.9.2017 na Viču. Provincialno vodstvo je sklenilo, da se bo odbor za namembnost romarskega doma sestal 29.11.2017 na Sveti gori.

5. Sprejem relikvij sv. Frančiška po naših samostanih

Provincial je omenil sprejem relikvij sv. Frančiška po naših župnijah oz. samostanih ter udeležbo definitorjev. Določili so naslednji raspored: 4.10.2017 Ljubljana - Šiška (p. provincial), 11.10.2017 Ljubljana - Center (p. Christian), 25.10.2017 Ljubljana - Bežigrad (p. Ambrož), 8.11.2017 Ljubljana - Vič (p. Niko), 15.11.2017 Sv. Trojica (p. provincial), 22.11.2017 Maribor (p. Bernard), 10.1.2018 Nazarje (p. provincial), 17.1.2018 Kamnik (p. provincial), 24.1.2018 Brezje (p. Marjan), 31.1.2018 Sveta Gora (p. provincial), 7.2.2018 Kapela (p. Pavle), 21.2.2018 Koper (p. Robert), 28.2.2018 Nova štifta (p. provincial), 7.3.2018 Novo mesto (p. provincial).

Seja se je zaključila ob 11.40 uri. Naslednja seja provincialnega definitorija bo v torek 5. decembra 2017 ob 9h v Ljubljani.

p. Tadej Strehovec

Obisk bratov v ZDA

Peti sklep provincialnega kapitlja 2016 se glasi: »Provincialno vodstvo v sodelovanju z brati v ZDA in Avstraliji izdela načrt o prihodnosti tamkajšnjih postojank in verskih centrov za slovenske izseljence«. Ta sklep je bil razlog za obisk Lemonta od ponedeljka

6. novembra do četrтка 9. novembra 2017, kjer smo se zbrali: p. Metod, p. Bernard Karmanocky, p. Krizolog, p. Tadej Strehovec, br. Miran Vidic in jaz. Br. Miranu je bila odobrena prošnja, da novembra letošnjega leta obišče Lemont. Iz praktičnih razlogov

smo se dogovorili, da v ZDA potujemo skupaj.

Na letališču O' Hare v Chicagu se je za pol ure »izgubil« p. Tadej. Kasneje nam je razložil, da so ga pospremili v poseben prostor, kjer je čakal na odvzeti potni list. Morda je pristojne zmotilo njegovo potovanje v Iran pred dvema letoma in so bili glede njegovega vstopa v ZDA zato še bolj previdni.

Na letališču nas je »pobral« p. Krizolog. Po prijaznem sprejemu p. Metoda in p. Bernarda v Lemontu, smo se takoj odpravili maševat. V mašno daritev smo vtkali spomin na pokojne sobrate, ki so delovali na ameriških Brezjah. Naj jim Bog ves njihov trud in gorečnost za izseljeniško pastoralo bogato povrne!

Torek je bil resnično delaven. Dopoldne, popoldne in večer smo posvetili vprašanjem. Naj navedem sklope naših pogovorov: življenje bratov v ZDA, pastoralna slovenskih izseljencev, kulturna dejavnost, gospodarska vprašanja, ocena naše bodoče prisotnosti med slovenskimi izseljenci v ZDA in pričakovanja vodstva province. Vseh odgovorov na zastavljena vprašanja nismo našli, zato bo potreben stalen stik in redna srečanja. Zadali smo si nalogo, da naj bo načrt o prihodnosti naših postojank in verskih centrov v ZDA izdelan najkasneje do provincialnega kapitlja 2019.

V sredo dopoldne smo si v spremstvu diakona g. Janeza Vidmarja ogledali dom duhovnih vaj v Lemontu. Silovito je potreben obnove, za katero se s sodelavci požrtvovalno trudi. Letno sprejme dom več kot tisoč gostov, ki se udeležujejo programov namenjenih anonimnim alkoholikom.

G. Janez Vidmar je eden izmed petstotih stalnih diakonov Chicaške nadškofije, je pa tudi častni konzul republike Slovenije v ZDA. Delo konzula je občasno zelo zanimivo. Pred časom so ga klicali na letališče,

Samostan v Lemontu, kjer trenutno biva samo p. Metod

kjer je neki slovenski državljani opit razgrajal in motil javni red in mir. Potreboval je ves dan, da ga je spravil iz začasnega zapora, mu preskrbel letalsko karto in iz svojega žepa je poravnal razliko, ki jo je bilo treba plačati za spremembo letalske vozovnice. Veliko truda je vložil tudi v ureditev dokumentacije v zvezi z vrnitvijo škofa Rožmana v domovino.

V sredo popoldne nas je p. Bernard odpeljal na ogled mesta Chicago. Midva z br. Miranom ga še nisva obiskala. Skrbel me je podatek, je v Chicagu vsako leto več kot 2000 umorov, a se je vse srečno izteklo. Med drugim smo obiskali cerkev sv. Petra, ki jo oskrbujejo naši bratje. Odprta je 24 ur na dan in vedno lahko v spovednici najdeš spovednika, tudi ponoči.

Poklepotali smo s bratom na porti. V skupnosti je več kot dvajset članov. Skrbijo za romarje in župnijo. Eno leto je bil njihov provincial br. Michael Perry, nato pa je bil izvoljen za vikarja reda.

Prvi meseci v Sveti deželi

Františkanska cerkev v Chicagu

Pevska skupina Drumeljce in narodne noše z Viča

Martinovanje v dvorani cerkve sv. Cirila v New Yorku

V četrtek 9. novembra 2017 zgodaj zjutraj sva se p. Tadejem odpravila na letališče. Odpeljala sta naju ga. Anica in njen mož. Ga. Anica v Lemontu občasno skrbi za gospodinjstvo. Tokrat se je izkazala kot dobra voznica. S p. Tadejem sva hitro uredila letališke formalnosti in ob 7.30 že poletela proti New Yorku.

Letos je minilo dvajset let od obnove cerkve sv. Cirila in p. Krizolog je za jubilej pripravil lepo slovesnost. Praznovanje je združil z martinovanjem, ki je vsako leto dobro obiskano. Za domače vzdušje je poskrbela folklorna skupina Židan parazol iz Slovenije, natančneje z Viča. Ženski pevski zbor Drumeljce, ki je sestavni del folklorne skupine, je prepeval že pri sveti maši. Prve klopi v cerkvi so napolnile narodne noše: nekaj iz New Yorka, nekaj pa iz Ljubljane. V nagovoru pri sveti maši sem poudaril, da je prenovljena cerkev velik dosežek, še pomembnejše pa je, da kristjani vsak

Sveta maša v cerkvi sv. Cirila v ponedeljek pred odhodom domov

dan obnavljamo svojo vero, molitev in ljubezen do skupnosti, ki je Cerkev. Po sveti maši je sledil kulturni program v dvorani cerkve sv. Cirila. Še prej pa obvezno fotografiranje pred stopnicami daritvenega oltarja.

Nastopu je sledilo kosilo in druženje. Z mnogimi župljani se že osebno poznam. Veseli so bili, da sva s p. Tadejem za to priložnost prišla iz Slovenije in z njimi praznovala dvajsetletnico prenovne cerkve. Ponovno sta za pripravo dvorane in postrežbo poskrbela poslovljenca naše province Mija in Tone Branc.

P. Krizolog, ki že 25 let skrbi za slovensko župnijo v New Yorku, je že pri sveti maši in tudi kasneje v dvorani, spomnil na dobrotnike, nekateri med njimi so že pokojni, brez katerih pred dvajsetimi leti ne bi mogel prenoviti cerkve.

Danes, v ponedeljek 14. novembra, bom ob 19. uri že na letalu, ki bo poletelo najprej v Zurich, nato na Brnik. V sredo je na Viču srečanju ob obletnici bule ITE VOS. Upam, da se na tem praznovanju srečamo v čim večjem številu!

Bratom v ZDA se oba s p. Tadejem zahvaljujema za bratski sprejem in gostoljubje.

Želiva jim zdravja in veliko blagoslova pri njihovem delu!

p. Marjan

Ko sem se sredi letošnjega septembra sam odpravil v tujino, na študij v Jeruzalem, sem vedel, da me čaka globoka izkušnja. V trenutku se spremeni okolje, v katerem si živel; ljudje, na katere si bil navajen; način življenja, kakršnega si se učil; jeziki, ki si jih govoril itd. Spremembe, ki te kličejo h globljemu premisleku o svojem življenju, poklicanosti in poslanstvu.

Živim v »klerikatu«¹ kustodije Svete dežele, kjer nas prebiva 36 frančiškanskih bogoslovcev iz 18 držav; največ je Mehičanov, potem pa vse od Bolivije do Konga. Srečen sem, ker »slovanski lobi«² predstavlja še 5 Hrvatov, s katerimi se poznamo že od prej in so mi ob soočanju s kulturnimi razlikami večkrat v oporo in pomoč. Naša skupnost je močno vpeta v širšo samostansko družino, ki jo sestavlja več kot 80 bratov; vse do najstarejših v »infermeriji«, celotne kustodialne kurije, pa do številnih gostov, ki se pogostoma ustavijo pri nas.

Poleg formacijskih srečanj, ki so številna in raznovrstna, imamo tudi veliko obveznosti, ko sodelujemo v različnih vrstah apostolata tako klerikata kot cele kustodije. Vsakodnevno sodelujemo pri liturgičnih opravilih v Božjem grobu in ob drugih priložnostih; pomagamo pri župnijski katehezi, obisku in delitvi obhajila po domovih, pomoč v domu za otroke s posebnimi potrebami, vodenju romarjev itd.

Študij poteka v samostanu, kjer imamo lasten teoloških študij; na *Studium Biblicum Franciscanum* in pri dominikancih na *École Biblique et Archéologique*, tako da obveznosti zlepa ne zmanjka. Poleg tega imamo tudi redne ekskurzije po mestu in širši okolici.

Hvaležen za to možnost življenja na tako posebnih krajih, ki so kraji našega odrešenja, se posebno spominjam v molitvi vseh bratov. *Vice versa* se priporočam, da bi se ta izkušnja izkazala za plodno v Božjih očeh.

br. Jan Dominik Bogataj

Biserna maša p. Andreja Vovka

V nedeljo, 8. oktobra ob 11.00 smo obhajali biserno mašo p. Andreja Vovka ob somaševanju njegovega brata p. Mihaela Vovka in provinciala p. Marjana Čudna. Slavnostni pridigar svojemu katehetu – biseromašniku je bil njegov veroučenec p. Marjan Čuden, provincialni minister. Tudi v pridigi je izpostavil nekatere spomine in jih navezal na božjo besedo. Ob p. Andreju so se zbrali njegovi sorodniki, prijatelji in znanci ter del oltarnega občestva sv. Ane. Po maši se je praznovanje nadaljevalo v samostanskem atriju ter nato za sorodnike in povablence v Monaldovi dvorani. Biseromašnik je bil vesel in dobre volje. Posebej je bil vesel posinovljenja upokojenega prof. Florjana Mastnaka, ki skrbi zanj, tako kot je skrbel že za + fr. Lucija in + p. Evgena.

p. Boris J. Markež

PRAZNOVANJE 500 – LETNICE BULE ITE VOS,

ki se imenuje tudi bule zedinjenja

Praznovanje bo v sredo 15. novembra 2017 v Ljubljani na Viču, Tržaška 85, Ljubljana.

Program:

- Od 9. do 10. ure zbiranje pred dvorano Antonovega doma na Viču (kava, čaj, pecivo)
- Ob 10. uri v dvorani Antonovega doma predavanje g. Jurija Pavla Emeršiča.
Predavanju bo sledil pogovor.
- Ob 12. uri v cerkvi na Viču sveta maša, ki jo bo vodil ljubljanski nadškof msgr. Stanislav Zore
- Ob 13. uri kosilo

Lepo vabljeni, da se praznovanja udeležite!

500 let papeške bule "Ite vos"

Nekaj utrinkov študijskega dneva, ki smo ga imeli 15. novembra 2017 v Ljubljani na Viču v spomin na 500 let papeške bule "Ite vos" skupaj z brati minoriti in kapucini.

Monaldovi dnevi

Od četrta 9. do nedelje 12. novembra so potekali že 7. Monaldovi dnevi. Glavna vsebina je sprejem in češčenje relikvij bl. Monalda, znanstveni posvet in priložnostna razstava. Gre za ozaveščanje ljudi, kdo je bil bl. Monald in frančiškani, ki so živeli pri sv. Ani ter kakšno kulturno bogastvo se skriva v samostanu sv. Ane.

Relikvije bl. Monalda so najprej romale iz cerkve Marije Velike v Trstu, kjer se trenutno hranijo, do nekdanjega samostana manjših bratov sv. Frančiška v Koprju, kasnejšega minoritskega samostana in cerkve, ki ga je ukinil že Napoleon 1806 leta. Tu je bl. Monald nazadnje deloval in so ga ljudje imeli za svetnika. Tam je bil tudi pokopan in izpostavljen v javno češčenje. Relikvije so prenesli v frančiškansko cerkev sv. Ane, kjer je frančiškan p. Hijacint Repič poskrbel zanje, saj so po ukinitvi minoritskega samostana začele svojo begunsko pot. Dal je izdelati nov relikviarij in relikvije

Biseri monaldove knjižnice: KODEKSI IN INKUNABULE / Cimeli della biblioteca monaldina: CODICI E INCUNABOLI

■ mag. **Peter Štoka**
Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper /
Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria

■ **Sobota / sabato, 11. 11.**

ob 7.30. uri / ore 7.30:

Prenos in izpostavitve relikvij blaženega Monalda v minoritski cerkvi sv. Frančiška v Piranu / Trasferimento ed esposizione delle reliquie del Beato Monaldo nella Chiesa dei frati minori conventuali di S. Francesco a Pirano:

■ p. **Slavko Stermšek**, gvardijan minoritskega samostana sv. Frančiška v Piranu / guardiano del convento dei frati minori conventuali di S. Francesco di Pirano

ob 16. uri / ore 16:

Slovo od relikvij blaženega Monalda / Commiato dalle reliquie del Beato Monaldo

■ **Nedelja / domenica, 12. 11.**

ob 8. uri / ore 8:

Izpostavitve relikvij blaženega Monalda v frančiškanski cerkvi sv. Ane

v Kopru / Esposizione delle reliquie del Beato Monaldo nella chiesa francescana di S. Anna a Capodistria

ob 9. uri / ore 9:

Somaševanje / Santa Messa: p. Boris J. Markež, gvardijan

ob 15. uri / ore 15:

Slovo od relikvij bl. Monalda / Commiato dalle reliquie del Beato Monaldo:

■ p. **Boris J. Markež**, gvardijan frančiškanskega samostana sv. Ana v Kopru/ guardiano del Convento francescano di S. Anna a Capodistria

ob 16. uri / ore 16:

Sprejem relikvij bl. Monalda v cerkvi Marije Velike v Trstu / Accoglimento delle reliquie di B. Monaldo nella chiesa S. Maria Maggiore a Trieste

Prireditelji / Organizzatori:

- Frančiškanski samostan sv. Ane, Koper /Convento francescano di S. Anna - Capodistria
- Minoritski samostan sv. Frančiška, Piran /Convento dei frati minori conventuali di San Francesco - Pirano
- Škofija Koper / Diocesi Giustinopolitana
- Stolna župnija, Koper / Parrocchia del Duomo della B. V. Maria Assunta - Capodistria
- Istrsko društvo Helio diakon /Associazione istriana Helio diacono
- Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper / Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria

Pokrovitelj / Con il patrocinio:

- Mestna občina Koper / Comune città di Capodistria
- Vino Družina Štoka

**MONALDOVI DNEVI
V KOPRU**

9. – 12. 11. 2017

Sprejem in češčenje relikvij blaženega Monalda Koprškega, znanstveni posvet BISERI MONALDOVE KNJIŽNICE in razstava njenih biserov: KODEKSI IN INKUNABULE

**GIORNATE MONALDINE
A CAPODISTRIA**

9 – 12 novembre 2017

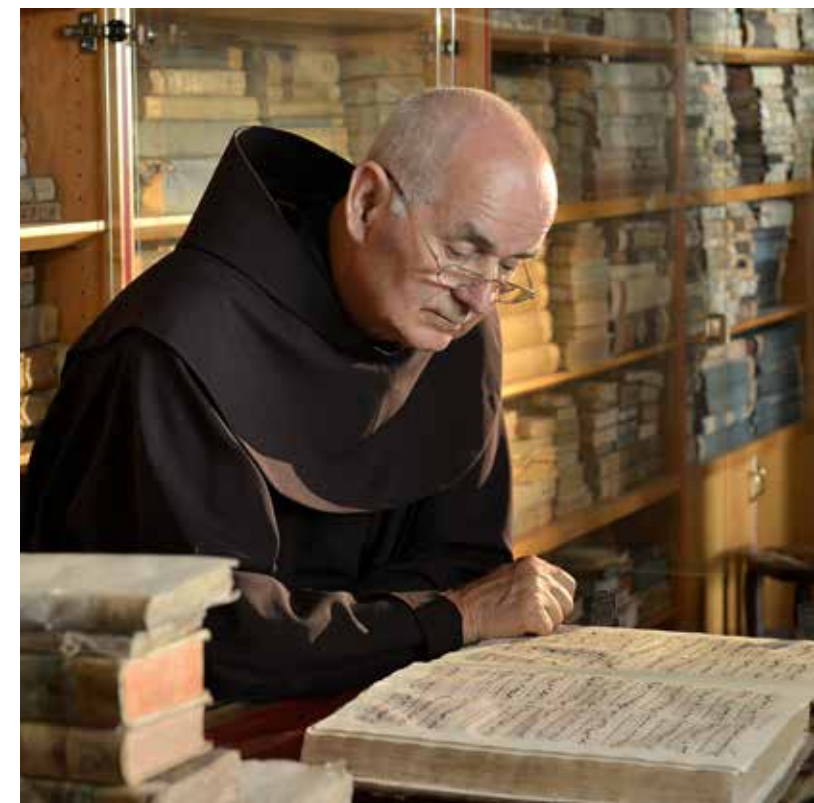
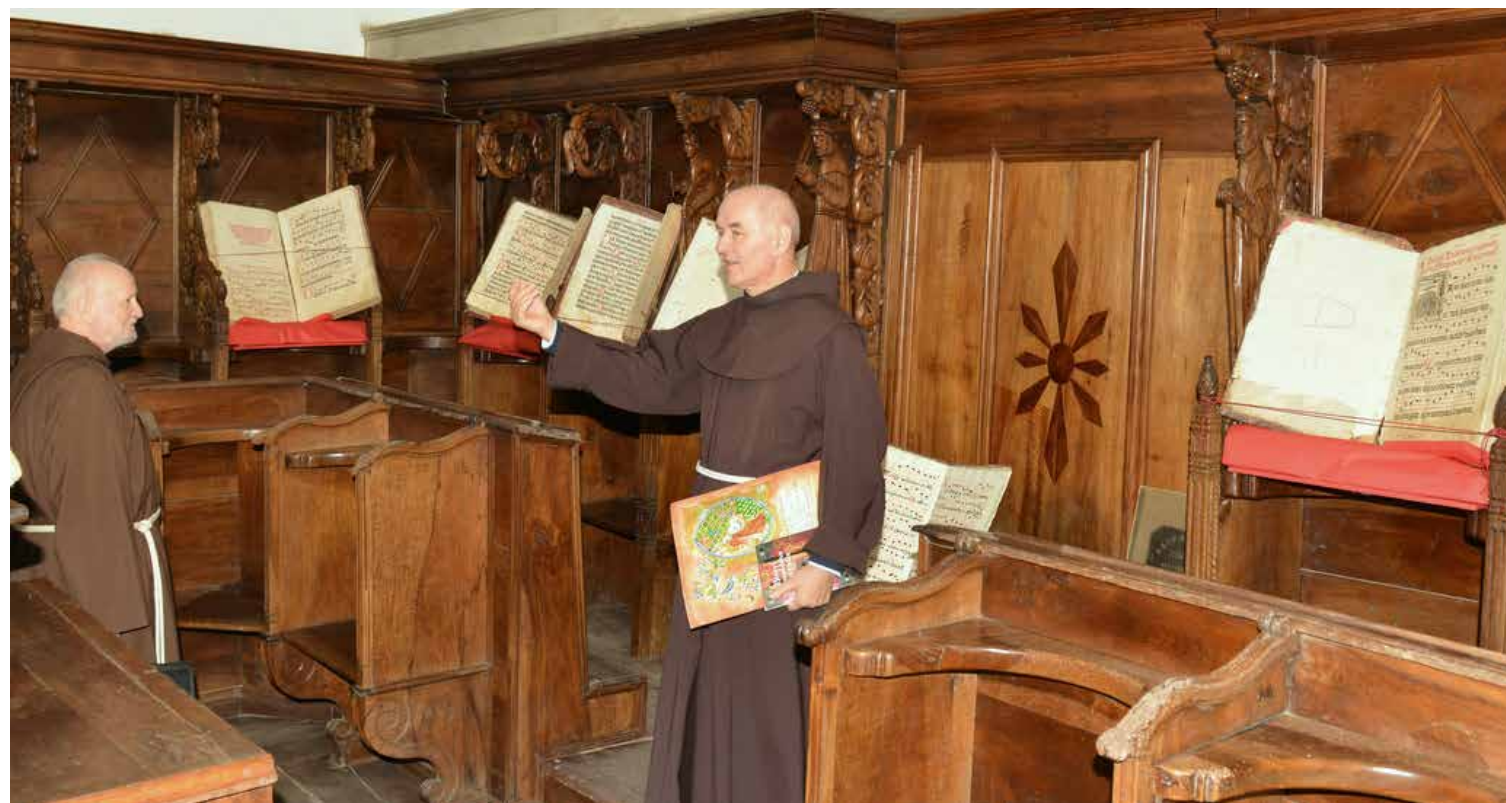
Accoglimento e venerazione delle reliquie di Beato Monaldo Giustinopolitano, convegno scientifico CIMELI DELLA BIBLIOTECA MONALDINA e mostra dei suoi cimeli: CODICI E INCUNABOLI

izpostavil v javno češčenje na oltarju sv. Didaka. Relikvije smo prepeljali tudi v minoritski samostan v Piran in jih zadnji dan odpeljali nazaj k Mariji Veliki v Trst, kjer običajno zaključimo Monaldove dneve s srečanjem FSR – OFS koprške in tržaške škofije.

Letošnji znanstveni posvet: »Biseri Monaldove knjižnice« je bil namenjen knjižnim biserom iz frančiškanske knjižnice sv. Ane in kapucinske sv. Marte. Predstavili so jih kapucin p. Metod Benedik, minorit p. Danilo Holc, frančiškan p. Viktor Papež in bibliotekar Peter Štoka. Slednji je prevedel in predstavil tudi nekatera pisma iz zapuščine p. Hijacinta Repiča, kjer so relikvije podrobno predstavljene in kako je zanje poskrbel in jih izpostavil v cerkvi sv. Ane. Izdali smo tudi zbornik »Biseri Monaldove knjižnice«. Na samostanskem oratoriju so bili razstavljeni antifonarji, v knjižnici pa kodeksi in inkunabule. Žal so še vedno zadržane (okoli 1600 knjig in arhiv p. Hijacinta) v Osrednji knjižnici Srečka Vilharja v Kopru. Pogovori potekajo med občino kot ustanoviteljico knjižnice, knjižnico in samostanom in upamo, da bodo knjige in arhiv že za naslednje Monaldove dneve na prvotnem mestu, to je v knjižnici našega frančiškanskega samostana sv. Ane.

p. Boris J. Markež

MONALDOVI DNEVI / GIORNATE MONALDINE V KOPRU / A CAPODISTRIA

9. – 12. 11. 2017 / 9 – 12 novembre 2017

Sprejem in češčenje relikvij blaženega Monalda Koprškega, znanstveni posvet BISERI MONALDOVE
KNJIŽNICE in razstava njenih biserov: KODEKSI IN INKUNABULE

Accoglimento e venerazione delle reliquie di Beato Monaldo Giustinopolitano, convegno scientifico
CIMELI DELLA BIBLIOTECA MONALDINA e mostra dei suoi cimeli: CODICI E INCUNABOLI

Program / Programma

■ **Četrtek / giovedì, 9. 11. ob 17.30 / ore 17.30:**
Sprejem in izpostavitve relikvij blaženega Monalda s sv. mašo v minoritski cerkvi sv. Frančiška v Kopru /
Accoglimento e venerazione delle reliquie del Beato Monaldo con Santa Messa nella chiesa dei frati minori conventuali di S. Francesco a Capodistria:

■ p. **Slavko Stermšek**, gvardijan minoritskega samostana sv. Frančiška v Piranu / guardiano dei frati minori conventuali di S. Francesco di Pirano

■ **Petek / venerdì, 10. 11. ob 10.30 uri / ore 10.30:**
Znanstveni posvet »biseri monaldove knjižnice« /
Convegno scientifico »cimeli della biblioteca monaldina«
(pretorska palača / palazzo pretorio)

Pozdravni nagovori / saluti introduttivi

■ msgr. dr. **Jurij Bizjak**, koprski škof / vescovo giustinopolitano
■ g. **Timotej Pirjavec**, Mestna občina Koper / Comune città Capodistria

■ g. **David Runco**, direktor Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper / direttore della Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria

■ p. **Slavko Stermšek** OFM Conv gvardijan minoritskega samostana sv. Frančiška v Piranu / guardiano dei frati minori conventuali di S. Francesco di Pirano

■ dr. p. **Robert Bahčič** OFM provincialni vikar frančiškanov / vicario provinciale dei francescani

■ p. **Boris J. Markež** OFM gvardijan Frančiškanskega samostana sv. Ana v Kopru

Referati / Interventi

■ prof. dr. p. **METOD BENEDIK** OFM Cap (zgodovinar Cerkve / storico della Chiesa, Kapucinski samostan Celje / Convento dei frati minori cappuccini Celje): **Kapucinska knjižnica sv. Marte v Kopru**

■ prof. dr. p. **VIKTOR PAPEŽ** OFM (kanonist / canonista, Frančiškanski samostan Brezje / Convento dei francescani a Brezje): **Regula beatissimi patris Francisci – srednjeveški pergamentni kodeksi**

■ prof. dr. p. **MILAN HOLC** OFM Conv (biblicist / biblicista, Minoritski samostan Ptujška Gora / Convento dei frati minori conventuali a Ptujška Gora): **Mammotrectus super Bibliam (Marchesinus Johannes), impressum Venetiis, 1476**
Biblia latina cum glossa ordinaria (Tomus IV), impressum Venetiis, 1495

■ g. **MATIJA SUHADOLC** (arhitekt in načrtovalec adaptacije Frančiškanskega samostana sv. Ane in Monaldove knjižnice / architetto e progettista della ricostruzione del Convento dei francescani di S. Anna e della Biblioteca Monaldina):
Pogovor bo vodil mag. Ignacij Navernik

■ mag. **PETER ŠTOKA**
(teolog in bibliotekar, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper / Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria)
Frančiškanska knjižnica sv. Ane v Kopru

Ob 13.00 uri / ore 13.00:
vodeni ogled po samostanskih zbirkah »Collectio S. Annae«
- Frančiškanskega samostana sv. Ane v Kopru in »Collectio S. Martae«
- Kapucinskega samostana sv. Marte v Kopru, ki ju hrani Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper / visita guidata delle collezioni librerie »Collectio S. Annae«, dei Francescani di S. Anna a Capodistria e »Collectio S. Martae«, dei Cappuccini di S. Marta a Capodistria, custoditi nella Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria

Ob 14. uri / ore 14.00:
v Frančiškanskem samostanu sv. Ane – Monaldova knjižnica / nel Convento francescano di S. Anna – Biblioteca Monaldina: **Odprte razstave / Apertura della mostra Biseri monaldove knjižnice: KODEKSI IN INKUNABULE / Cimeli della biblioteca monaldina: CODICI E INCUNABOLI**

■ mag. **Peter Štoka**, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper / Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria

■ **Sobota / sabato, 11. 11. ob 7.30. uri / ore 7.30:**
Prenos in izpostavitve relikvij blaženega Monalda v minoritski cerkvi sv. Frančiška v Piranu /
Trasferimento ed esposizione delle reliquie del Beato Monaldo nella Chiesa dei frati minori conventuali di S. Francesco a Pirano:

■ p. **Slavko Stermšek**, gvardijan minoritskega samostana sv. Frančiška v Piranu / guardiano del convento dei frati minori conventuali di S. Francesco di Pirano

ob 16. uri / ore 16:
Slovo od relikvij blaženega Monalda /
Commiato dalle reliquie del Beato Monaldo

■ **Nedelja / domenica, 12. 11. ob 8. uri / ore 8:**
Izpostavitve relikvij blaženega Monalda v frančiškanski cerkvi sv. Ane v Kopru /
Esposizione delle reliquie del Beato Monaldo nella chiesa francescana di S. Anna a Capodistria

ob 9. uri / ore 9:
Somaševanje / Santa Messa: p. Boris J. Markež, gvardijan

ob 15. uri / ore 15: *Slovo od relikvij bl. Monalda /*
Commiato dalle reliquie del Beato Monaldo:

■ p. **Boris J. Markež**, gvardijan frančiškanskega samostana sv. Ana v Kopru / guardiano del Convento francescano di S. Anna a Capodistria

ob 16. uri / ore 16: *Sprejem relikvij bl. Monalda v cerkvi Marije Velike v Trstu /*
Accoglimento delle reliquie di B. Monaldo nella chiesa S. Maria Maggiore a Trieste

Prireditelji / Organizzatori:
Frančiškanski samostan sv. Ane, Koper / Convento francescano di S. Anna - Capodistria
Minoritski samostan sv. Frančiška, Pirano / Convento dei frati minori conventuali di San Francesco - Pirano
Slovena družina, Koper / Diocesi Giustinopolitana
Istrsko društvo Heliolo diakon / Associazione istriana Heliolo diacono
Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper / Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria

Pokrovitelj / Con il patrocinio:
Mestna občina Koper / Comune città di Capodistria
Vino Družina Štoka

Brezjanski pogovori 2017

Pri Mariji Pomagaj na Brezjah so danes potekali Brezjanski pogovori, letos pod naslovom „Marijin jubilej“. Osrednja tema je bil jubilej kronanja milostne podobe Marije Pomagaj.

Mednarodna Marijanska papeška akademije ter Frančiškanski Marijanski center Slovenije, ki deluje pod vodstvom dr. p. Leopolda Grčarja, sta tradicionalne Brezjanske pogovore letos posvetila jubilejem kronanj Marijinih podob v Sloveniji; letos smo praznovali 300-letnico kronanja podobe Svetogorske Matere Božje ter 110-letnico milostne podobe Marije Pomagaj z Brezij. Najprej so v baziliki Marije Pomagaj potekale pete litanije Matere Božje, nato pa je v dvorani nad zakristijo sledil tematski del Brezjanskih pogovorov. V uvodu sta prisotne pozdravila rektor bazilike Marije Pomagaj ter gvardijan frančiškanskega samostana Brezje, dr. p. Robert Bahčič ter podžupan občine Radovljica, dr. Miran Rems. V nadaljevanju se je Brezjanskim pogovorom pridružil tudi apostolski nuncij v Sloveniji, njegova ekscelenca msgr. dr. Juliusz Janusz, ki je prav tako nagovoril prisotne. Sledile so predstavitve vabljenih predavateljev. Dr. p. Silvin Krajnc je v predavanju z naslovom Vsebina in pomen kronanja svetih podob spregovoril o obeh jubilejih kronanj, ki smo jih letos praznovali. Dr. Damir Globočnik je predstavil dogodke pred in ob kronanju milostne podobe Marije Pomagaj leta 1907, dr. Ana Lavrič je za tem spregovorila o svetnikih na oltarju Marije Pomagaj v baziliki. Brezjanski pogovori pa so se zaključili s predavanjem dr. Jožeta Dežmana, ki je predstavil bogato dediščino in bogastvo podob z milostno podobo Marije Pomagaj. Ob koncu se je dr. p. Leopold Grčar zahvalil vsem sodelujočim na Brezjanskih pogovorih.

Pripravila: AEF

Dve različni stoletnici

V tem letu (2017) je katoliški svet obhajal stoletnico Marijinih prikazovanj v Fatimi, evropski politični svet pa stoletnico oktobrske revolucije v Rusiji. Začetek revolucije se je zgodil 24.-25. oktobra 1917 (po starem koledarju), to je le nekaj dni zatem, ko je Marija ob slovesu (13. okt.) razodela, da je »Gospa rožnega venca« in naročila pastirčkom: »Še naprej vsak dan molite rožni venec!« Lenin pa je tedaj razglašal svoja gesla in zapeljal ljudstvo v boj.

Fatima 1917: To je bil čas trpljenja med prvo svetovno vojno, posebno znana je Soška fronta. Marija je za pomembno poslanstvo izbrala pastirčke. Le-te je že spomladi leta 1916 angel miru pripravil na izredno nalogo, ko jih je učil moliti: »Moj Bog, verujem vate, molim te, upam vate in te ljubim nadvse. Prosim te odpuščanja za tiste, ki ne verujejo, ne molijo, ne upajo in te ne ljubijo.« Ti izbranci so imeli izreden smisel za žrtve, za grešnike. Marija je 13. julija 1917 razodela svoj namen: Da bi preprečila Drugo svetovno vojno, lakoto in preganjanje Cerkve ter svetega očeta, »bom prišla prosit za posvetitev Rusije mojemu brezmadežnemu Srcu in za zadostilno obhajilo na prve sobote«. To posvetitev je opravil papež Janez Pavel II. 25. marca 1984. In štiri leta pozneje je prišlo v Rusiji do velikih sprememb.

Rusija 1917: 15. marca 1917 se je car Nikolaj II. odpovedal prestolu. V Petrogradu in drugih večjih mestih so oblast prevzeli sovjeti, delavci in vojska. Iz izgnanstva so se vrnil emigranti z Vladimirjem Iljičem Leninom, ki je novembra istega leta prevzel oblast. Zadal si je nalogo, da vero izkorenini iz ljudskih src. Gesla so bila: »Dol z vero! Naj živi ateizem!« Že v nekaj letih je iz službe odstranil 84 katoliških škofov in 1000 duhovnikov. V 50 letih se je število župnij zmanjšalo od 40 000 na 20 000 in od 2000 samostanov jih je ostalo le 40. Preganjanj je bilo 350 000 pravoslavni kristjanov, 140.000 duhovnikov in 400 škofov. Odprtih je ostalo le 350 pravoslavni cerkva in le dva škofa

sta še opravljala svojo službo. Po drugi svetovni vojni je režim dal pravoslavni Cerkvi dovoljenje za obnovo, vendar pod strogim stalnim nadzorom. Grkokatoliško Cerkev pa so leta 1946 ukinili. To je bilo stoletje najhujšega preganjanja Cerkve.

Prišlo je leto 1991 – Sovjetska zveza razpade in Ruska pravoslavna Cerkev vstane iz ruševin in se obnovi. Se je tudi spreobrnila? Na zunaj se je močno okrepila, saj jo sedanja oblast znatno podpira. Sedanji predsednik je spoznal, da ima država od Cerkve korist. Moskovski patriarhat je doživel čudežen razvoj. Leta 1988 je imel 76 škofij, 6900 župnij in 22 samostanov. Danes šteje 293 škofij, 35 tisoč župnij in 900 samostanov. Leta 2016 ima 384 škofov in 35 000 duhovnikov. Patriarhat danes razpolaga s petimi akademijami, štiriimi univerzami in 50 semenišči. Pravoslavna Cerkev je odvisna od države, pa tudi država je odvisna od Cerkve.

Vič pred 100 leti: V prvo svetovno vojno je bilo vpoklicanih okoli 1000 mož in fantov – župnija je tedaj štela približno 5.000 prebivalcev. Šli so navdušeni, a kmalu je navdušenje splahnelo, saj je že v letu 1914/15 na različnih bojiščih padlo 55 naših fantov in mož. Vojna je vzela tudi zvonove iz obeh cerkva (1917) in v začetku januarja 1918 še bakreno streho z zvonika, ki so jo nadomestili z navadno pločevino, župnija pa je morala plačati še 60 kron stroškov. Šolski poslopji sta bili zasedeni z ranjenci in okrevajočimi. Zanje je maševal in jim pridigal p. Arhangel Appej. Mnogi so vpisali tudi vojno posojilo, ki ni bilo nikoli povrnjeno.

Glede zvonov je Božja sodba: »Usoda vojskujoče stranke, ki seže po zvonovih kot zadnji rešilni bilki, je zapečatena s porazom. Tako je bilo v prvi, tako je bilo v drugi svetovni vojni in tako bo še naprej!« (p. Otmar Vostner).

P. Zdravko Jakop

Velike spremembe

Pred vrati so velike spremembe, ki povzročajo velike skrbi našim škofom, pa ne le njim, ampak tudi vsemu božjemu ljudstvu na slovenski zemlji.

In katere so te skrbi? Kako oskrbeti in preoblikovati župnije in razporediti pastoralne delavce, v prvi vrsti seveda duhovnike, ki oskrbujejo vernike s sveto evharistijo in drugimi zakramenti. Bil je čas pražupnij (10. stol.), ko ni bilo cestnih povezav in prometnih sredstev, naselja pa oddaljena od župnijske cerkve. Tedaj so gradili cerkvice, neke vrste molilnice, ki so sčasoma dobile pravico krščevanja in pokopavanja; nastajali so vikariati, ki so bili, čeprav odvisni od župnika pražupnije, vendarle vedno bolj samostojni. V času jožefinskih reform (1780-1790) so ti vikariati pogosto postali prave »župnije«. Mesta so se večala in širila in z njimi tudi nova župnijska središča. Vsaka urejena župnija je imela župnika in kaplana, večje pa celo več kaplanov.

In zdaj, po 50 letih od II. vatikanskega koncila, ki je imel namen prenoviti Cerkev, se je zgodilo, da zaradi pomanjkanja duhovnih poklicev župnijske cerkve postajajo podružnice. Župnije se združujejo. Nastane vprašanje, do kdaj bo to šlo in do kod. Za zdaj je to rešitev. Upoštevati pa je treba starost duhovnikov. Zdaj je največ tistih duhovnikov, ki so stari od 66 do 75 let. Nedelja naj bi ostala nedelja, torej Gospodov dan. Nemogoče pa bo, da bi imela vsaka »razširjena« župnija vsako nedeljo mašo in to ob najbolj optimalni uri. Usposobljeni laiki bodo vodili bogoslužje božje besede, a brez maše bo vendar nedelja »prazna«. »Nedeljska maša določa praznični značaj dneva in ga obenem tudi posvečuje.« Nedelja ima dva tečaja: v cerkvi bogoslužje in v družini nedeljsko kosilo. Brez tega dvojega se bodo ljudje še bolj odtujili, tako župljani med seboj kakor tudi družinski člani. Čas in razmere bodo pokazale, kako se bomo znašli v novih razmerah.

Kako je prišlo do takega stanja? Gotovo ne kar čez noč! Cerkve niso uničili Turki, ki so s svojimi vpadi in

ropi dve stoletji pustošili po naših krajih, niti reformacija, ki je povzročala zmedo in nevarnosti, niti cesar Jožef II. z razpusti samostanov (Žiče, kartuzija Bistra pri Vrhniki, Kostanjevica na Krki ...) in z uničevanjem arhivov (Stična). Zlomiti je ni mogel niti komunizem s povojnimi razmerami. Kaj se je torej zgodilo s slovenskim cerkvenim občestvom? Kakšen je naš duhovniški in redovniški delež pri takem stanju? Brez krivde gotovo nismo. Za tako stanje smo veliko prispevali kar sami! Iz Stare zaveze – prerokov smo se premalo naučili, duhovne vaje so postale formalnost itd. Treba se bo spokoriti, premišljevali cerkvene dokumente, več pozornosti posvetiti bogoslužju in več pozornosti nameniti izobraževanju bogoslovcev in vzgoji sploh ter bogoslovni študij očistiti vseh nepotrebnih obremenitev. Zaslužni papež Benedikt XVI. je leta 2011 v Madridu povabil bogoslovce, »naj v tišini in molitvi študirajo sveto teologijo in se razumno vključujejo v pastoralno delo.« Hkrati pa bo treba načrtno prepoznati sposobne zrele moše in jih daljši čas pripravljati na pastoralno delo, tudi na mašništvo.

Znašli smo se v razmerah, ki bodo strog učitelj. Marsikaj bomo morali popraviti. Za poklice ne bomo delali z letaki, s prospekti ..., ampak z lastnim poplavljanjem in spreobrnjenjem.

P. Zdravko

Zopet meje

(julij 2017)

Na svetu je vse omejeno in razmejeno: čas, življenje, prostor... Da, tudi prostor. Slovencem je dobro znana nekdanja meja, ki je tekla po reki Dravi in je ločevala Salzburg in Oglej. Salzburški škof Arno in Pavlin II. Oglejski sta se l. 796 dogovorila za vplivna področja in Karel Veliki je ta dogovor l. 811 potrdil. Veljal je 975 let, torej do jožefinskih reform (1786). Tedaj smo bili Slovenci ločeni. Tedanja meja za nas ni bila najbolj posrečena rešitev. Ilirske province za časa Napoleona so ločile Avstrijo od morja. Trdo ravnanje ponovne avstrijske oblasti je bilo povod, da so se Beneški Slovenci na plebiscitu leta 1866 – razen enega, ki je bil proti – vsi odločili za Italijo, kar so pozneje obžalovali. Uveljavile so se deželne meje deželnih knezov in grofij. Te meje pa so po prvi svetovni vojni postale državne meje. Tedaj so nam določali mejo zmagovalci, seveda v našo škodo. Primorska je bila dodeljena Italiji. Zgubili pa smo tudi Koroško, saj na plebiscit l. 1920 nismo bili pripravljeni, medtem ko so bili Avstrijci dobro organizirani in so se nanj do potankosti pripravili – in uspeli! »Usoda« je bila zapečaten! Razmejitev po Drugi svetovni vojni je deloma popravila storjene krivice. Vse te meje so vedno prizadele tudi cerkveno organiziranost in pomenile spremembe tudi na tem področju. To je bilo zelo občutno za časa jožefinskih reform in zopet v času obeh vojn. S kako težkim srcem so naši bratje po prvi vojni zapustili Gorico, Sveto Goro, Kostanjevico! In nič lažje ni bilo za italijanske frančiškane, ko so po drugi svetovni vojni morali oni zapustiti omenjene kraje, za katere so mislili (ali pa še danes mislijo!), da so njihovi. Škofijske meje! Nekoč ena sama škofija od Ogleja do Drave. (Tako je bil lahko duhovnik premeščen z enega konca škofije čisto na drugi rob Štajerske ali Primorske!)

In zdaj zopet nove meje. Nobenega zagotovila nimamo, da so to dokončne meje, saj z malimi narodi barantajo veliki, da z njimi drug drugega podkupujejo. Teh zadnjih določitev arbitraže so nekateri veseli, spet drugi zaradi njih razočarani. To je razumljivo, če pomislimo, da so bili nekateri doslej slovenski oziroma hrvaški državljani; pripadali so tej ali oni škofiji, občini, župniji; vpisani v matične knjige, obiskovali so šole v svojem kraju itd. Zanje in za njihove potomce pa bo odslej drugače. Pripadali bodo drugi župniji, obiskovali drugo šolo, slovensko oziroma hrvaško. Tisti, ki so doslej živeli v slabih razmerah, bodo iskali možnost, da se preselijo na boljše. Kdor pa si je z veliko truda zgradil svoj dom in se v njem čuti varnega in zadovoljnega, pa bo tako odločitev težko sprejel.

Slovenci smo bili res združeni za časa Karantanije (od 8. do 10. stol.), in zopet v času, preden so se Beneški Slovenci odcepili od Avstrije (1866). In zopet bi mogli biti združeni zdaj, ko smo vsi člani Združene Evrope. Vsekakor bo potrebna modrost in dialog. Danes je vse možno, celo to, da trije nespametni preglašujejo dva pametna. Vodi naj nas »pravilo«: Norci se vojskujejo, pametni pa pogovarjajo!

Opomba: Arbitražna komisija je določala meje v pisarni. Ker gre za pomembne odločitve, bi pričakovali, da bo šla komisija po nameravani razmejitvi in se izognila meji, ki gre čez dvorišče ali celo čez hiše.

P. Zdravko Jakop

Novo leto

Novo leto trka na vrata. Njegov prihod pomeni nov začetek. Tedaj zamenjamo koledar, ki nam ob delitvi na dneve in mesece natančno odmerja dragoceni čas, ki ga je Prešeren označil za »rablja hudega«. Samo človek uporablja koledar in nosi uro in se močno zaveda svoje minljivosti. Opaža namreč, kako prihodnost preko sedanjosti postaja preteklost. Umrljiv človek je podvržen mnogim pritiskom, največji tiran pa je gotovo čas, ta izraz nepopustljive oblasti narave nad človekom.

Mesec januar (ianua=vrata) nam odpira vrata v novo leto, npr. v leto 2018. Katoličani štejemo to leto 5/6. leto po izvolitvi papeža Frančiška; Judje štejejo 5778/5779. od »stvarjenja sveta«. Vendar pa to ni njihov edini način štetja; znani sta aleksandrijska in antiohijska šola, ki sta imeli lastne koledarje in sta leta šteli različno, od stvarjenja do Abrahama ali pa do izhoda iz Egipta. Seveda so zaradi različnega štetja tudi letnice različne. Muslimani pa beležijo leto 1439/1440 od Mohamedovega rojstva.

Učenjaki vedno znova izračunavajo čas. Tako so leta 1800 zabeležili nekaj podatkov, npr. astrofizikalna zgodovina je trajala in minevala 13 do 15 milijard let. Geološka preteklost Zemlje je tedaj naštel že okoli 4.500 milijonov let, biološka pa 3.700 milijonov, človeška rasa je bila tedaj »stara« približno 200.000 let, njena civilizacija pa od 5.000 do 7.000 let.

Minljivost časa postane očitna, če postavimo predse peščeno uro. Sedanjosti preprosto ni, sta samo preteklost in prihodnost. Ob koledarju običajno ne razmišljamo, saj ga le zamenjamo v »najdaljši noči«, pozneje pa vseeno pogledamo vanj, kdaj bo velika

noč. Zakaj prav velika noč? Ker velika noč določa pepelnico in binkošti, torej tri mesec časa in vse nedelje in praznike vmes.

Prva možnost za veliko noč je 22. marec. To se je nazadnje zgodilo leta 1818 in se bo zopet 2285. Zadnji datum za veliko noč pa je 25. april, kar se je zgodilo sredi druge svetovne vojne (1943) in se bo zopet ponovilo 2038. Po izročilu velja: kadar je velika noč na sv. Marka, je leto težko. In ta'ko je leto 1943 gotovo bilo (sredi vojne!). Tako se je potrdila napoved: »Quando Marcus Pasham dabit, totus mundus vae clamabit!« (Kadar bo sv. Marko dal veliko noč, bo vpil ves svet gorje!) Poznana je še druga razširjena »prerokba«: »Kadar veliko noč bo Marko dal, Anton Padovanski binkoštal in Janez molil svet' Telo kleče, tedaj bo vpil ves svet gorje!« (Torej, če pride velika noč na sv. Marka dan, binkošti na god sv. Antona Padovanskega in praznik sv. Rešnjega telesa na god sv. Janeza Krstnika, so hudi časi.) To naj bi bilo čez 20 let.

Razumevanje časa je pomembna stvar, še bolj pomembna stvar pa je izraba časa. Apostol Pavel kliče: »To pa pravim, bratje, čas je kratek« (1 Kor 7,29).

Vsem bralcem Poročil voščim mirno, zdravo, uspešno ... z eno besedo srečno novo leto 2018!

P. Zdravko

Molitve za duhovne poklice pri verouku

Svet za duhovnost in liturgijo je pripravil molitve za duhovne poklice, ki naj bi jih molili z otroki pri veroučnih urah. Molitve razmnožimo in potem nalepimo v knjige otrok, da jih ne izgubijo.

Ce ima kdo še kakšno primerno molitev, naj jo, prosim, posreduje.

Pogumno novim izzivom naproti!
p. Silvin

do 4. razred

Jezus, razsvetli moje oči, da najdem pot k tebi.
Utrdi moje korake, da ne zgrešim poti.
Odpri mi usta, da te bom oznanjal.
Ne dopusti, da bi zaprl srce pred stisko soljudi.
Pošiljaj na mojo pot ljudi,
ki mi bodo govorili resnico o tebi.
Jezus, daj, da bom slišal tvoj glas, ko me pokličeš.

5. do 7. razred

Sveti Duh, bodi pri nas, pridi v naša srca.
Pokaži nam, kaj in kako naj razmišljamo,
nauči nas, kaj in kako naj storimo.
Ti ljubiš resnico nad vse, zato nam pomagaj,
da bomo v Božji besedi iskali in odkrivali
prave življenjske vrednote.
Jezusa sprejemamo za svojega Učitelja in Prijatelja,
zato naj njegove besede oblikujejo našo mladost.
Če Jezus koga med nami kliče v duhovni poklic,
ga opogumi, da se bo njegovemu klicu odzval.

8. in 9. razred

Jezus, nauči me velikodušnosti,
da bom dajal brez preračunljivosti,
da bom vračal dobro za hudo,
da bom služil, ne da bi pričakoval povračilo,
da se bom približal človeku, ki mi ni všeč,
da bom delal dobro tistemu, ki mi ne more povrniti,
da bom vedno ljubil zastonj,
da se bom vedno bolj razdajal vsem,
ki me potrebujejo,
da bom šel za Teboj, ko me pokličeš.

Liturgične spodbude

KJE STOJIMO OB OLTARJU?

Oltarje so postavljali v mnogih verstvih in tudi v pred-krščanskem judovskem svetu so to bili spomeniki iz kamna, zemlje ali kovine. Na njih so izlivali ali sežigali žrtvene darove kot izraz češčenja Boga ali bogov.

Kristjani so oltarje zamenjali z Jezusovim križem. Na njem je Jezus zaradi velike ljubezni do človeka daroval svoje življenje, zato je to poslej novi oltar – prostor darovanja in služenja.

Ko je krščanstvo iz podzemlja in zasebnih hiš stopilo v javnost, so začeli graditi cerkve. V sredo so postavili oltar, ki je bil znamenje za edinega odrešenika Jezusa Kristusa in eno evharistijo, ki jo obhajajo vsi kristjani.

Oltar je bil običajno zgrajen iz kamna in je pomenil skalo na Golgoti, v katero je bil zasajen Jezusov križ. Pomenil je tudi trdnost in nepremakljivost. Jezus nam daje trdnost v življenju in gotovost večnostnih vrednot (ljubezen, darovanje, služenje), ki ne bodo nikoli prešle.

Ker oltar pomeni Kristusa, ga duhovnik ob prihodu in pred odhodom poljubi. Če je le mogoče, naj bo prvi del maše pri ambonu. Če pa je misal na daritvenem oltarju, ne sme biti postavljen na sredino oltarja. Običajno stoji na levi strani. Duhovnik namreč se postavi na sredino oltarja šele pri darovanju. Prav tako po obhajilu, ko pospravi kelih, ponovno stopi na stran, kjer konča mašni obred z molitvijo in blagoslovom. Kadar somaševalec bere besedilo kanona, ne sme glavnega mašnika »izriniti« s sredine. Glavni mašnik pa tudi ne sme zapuščati oltarja za pozdrav miru.

br. Bonaventura Obran

V knjigi spominov in dogodivščin br. Bonaventura, ki smo mu dali vzdevek Bono, in je izšla lansko leto ob njegovi sedemdesetletnici, je objavljen tudi njegov rokopis, ki nekoliko odstrne Bonotov notranji duhovni svet. Takole je zapisal: „S svetim Frančiškom bom sklenil vek, vzljubil sem lepoto tvoje hiše in kraj, kjer prebiva tvoje veličastvo, to je cerkev, hišo božjo in vrata nebeška in zgledno življenje pokojnih sobratov, za delo v Gospodovem vinogradu“.

Brat Bono je ljubil lepoto cerkva, za katere je kot zakristan skrbel na različnih mestih, kjer je služboval. Bil je mojster cvetličnih aranžmajev in radi so ga vabili, da je krasil cerkve in ute za novomašna praznovanja. Bil je ljubitelj jaslic. Jaslice v cerkvi Marijinega oznanjenja v Ljubljani, ki so bile izdelane pod njegovim vodstvom, so bile znane daleč naokoli.

Zgledovanje pri pokojnih sobratih je v njem čvalo veselje nad redovnim poklicem, a nikogar ni posnemal tako zelo, da bi izgubil svojo izvirnost. Radi smo imeli pristnost in domačnost na njegov način in sposobnost prijateljstva, ki ga je zelo hitro vzpostavil.

Iz študentskih let se spominjam njegove sobe pri frančiškanih na Tromostovju, ki je bila kot avtobusna postaja. Veliko sobratov iz domače hiše in gostov se je praviloma zateklo k Bonotu, ki je rad postregel s kavo in klepetom. Bono je bil vedno prijeten sogovornik. Bil je prijazen gostitelj, duhovit in neutrujen pripovedovalec anekdot, zato ni čudno, da smo si kljuko njegove sobe kar podajali. Če si zvedel, da je v hiši obisk, si ga skoraj zagotovo našel pri Bonotu.

Br. Bonaventura se je rodil 6. decembra 1946 v Ljubljani očetu Martinu in mami Veri. Krščen je bil na ime Peter. Ima dve sestri: eno leto mlajšo Jano in šest let mlajšo Bredo. Otroštvo je preživel z vrstniki iz Bolgarske ulice. Obiskoval je Osnovno šolo Ledina v Ljubljani in Srednjo kmetijsko šolo v Poljčah na Gorenjskem.

Že kot majhen otrok je med tednom spremljal k maši globoko verni staro mamo in teto Tilko. Tako ga je pri frančiških opazil brat Pashal in ga povabil med ministrante. Že v srednji šoli je želel postati frančiškanski brat, a so starši temu nasprotovali. Ing. Žitnik mu je priskrbel lepo delovno mesto v Zavodu za raziskavo materiala. Čeprav mu je delo v Zavodu ugajalo, je končno le prepričal starše, da so se sprijaznili z odločitvijo, da gre v samostan. Bono je v knjigi spominov zapisal: „Oče mi je pravil, kako so med vojno grdo ravnali s

frančiškani, zato mi je branil oditi k njim. Doma so se počasi omehčali in oče me je v Ljubljani, ko sem bil tja premeščen, obiskoval in hodil na kavo“.

V frančiškanski red je bil sprejet leta 1965. Najprej je kot kandidat bival v samostanu v Novem mestu. V noviciat je vstopil leta 1971 na Kostanjevici v Novi Gorici. Po prvih obljubah leta 1972 so ga predstojniki nastavili k Sveti Trojici v Slovenskih Goricah, nato v Kamnik in leta 1977 v Ljubljano na Tromostovje, kjer je leta 1978 izrekel slovesne redovne zaobljube. Leta 1997 je odšel za eno leto v Maribor, nato pa na Brezje. Leta 2004 je odšel za eno leto k Sveti Trojici v Slovenskih Goricah in nato ponovno na Brezje.

Magister je ob koncu noviciata o njem zapisal: „Brat Bonaventura je sposoben za delo in bo lahko veliko dobrega naredil za samostan, provinco in Bogu v čast“. Mnenje vzgojitelja v noviciatu je bilo preroško. To je pokazalo Bonotovo življenje. Znan je bil po uslugah, velikih in majhnih, ki jih je rad izkazoval.

Bil je karitativno dejaven. Leta 1994 je br. Bono v Poročila, ki so glasilo naše province, zapisal: „Tudi jaz sodelujem pri Karitas v župniji Marijinega oznanjenja v Ljubljani. Ko smo zvedeli za veliko stisko župnije Velika Gorica pri Zagrebu, smo začeli zbirati hrano, obleko, zdravila... Beguncev v tej župniji na hrvaškem je 14.000. Pomoč ljudem, ki so pobegnili pred vojno, vozim osebno. Do sedaj sem napravil že 61 voženj. Najtežje je bilo na začetku, pred tremi leti, ko so bili alarmi za nevarnost napada. Če je bilo nevarno smo pomoč pustili v našem samostanu v Dobovi in se vrnili v Ljubljano. Najbolj srečen sem, če pride hrana, obleke in zdravila v prave roke. To me vedno znova spodbudi k odločitvi, da se bom ponovno vrnil“.

Sestre karmeličanke, kartuzijani in mnogi posamezniki bi lahko pričevali: „Bono nam je veliko dobrega naredil!“ Kamorkoli je bil nastavljen, povsod se je hitro zblizal z ljudmi in našel sorodne duše, ki so mu pomagale in se skupaj z njim trudile narediti nekaj lepega za Boga in dobrega za sočloveka.

Največ časa je služboval v Marijinih cerkvah. Ko je bil iz sebe ali pa kar iz navade je rad vzkliknil: „O, Marija“ in zadnji samoglasnik nekoliko zategnil v posebno intonacijo, ki smo jo radi posnemali. Priporočanje Mariji je bilo v Bonotu globoko zasidrano. Ko je prestopil prag večnosti in se znašel v presenečenju onostranosti, si predstavljam, da je ponovno vzkliknil: „O, Marija“, tokrat v znamenje občudovanja in hvaležnosti.

Ali je Bono kdaj spregovoril o življenju po smrti? V knjigi spominov in dogodivščin opisuje, kako se je spoprijateljil z dvema oskrbovancema v domu onemoglih v Mariboru in ko je bil prestavljen v Ljubljano se je spraševal, kako je z njima. Takole piše: „Upam, da sta prijatelja še živa, če pa ne, pa upam na snidenje z njima pri Njem, ki je pot in življenje našega življenja“.

Ali ni na poseben način vero v večnost izražalo tudi njegovo veselje nad lepo izdelanimi krstnimi, velikonočnimi in spominskimi svečami? Tudi ob njegovem krstu je duhovnik ob izročitvi sveče naročil staršem in botrom: „Ohranite luč, ki vam je zaupana, da bodo vaš otrok v Kristusovi luči varno hodil kot otrok luči, vztrajal v veri in šel z vsemi svetniki v nebesih prihajajočemu Gospodu naproti“.

Gospod, verujemo, da ti je bila sveča življenja pokojnega brata Bonota prijetna in da se je ob njegovi smrti prelila v nebeško svetlobo. Verujemo, da je njene pramene našla zvezda danica, ki nikoli ne zaide, Kristus, tvoj Sin, ki je vstal od mrtvih. Verujemo, da si mu z vsemi svetniki v nebesih prišel nasproti, ker je vztrajal v veri in hodil skozi življenje kot otrok luči. Če mu pa še kaj manjka do popolnega sijaja, pa te prosimo, da mu milostno odpustiš, da ne bo nobena senca motila njegove večnosti.

Bono, zahvaljujem se ti za vsa lepa doživetja: za nabiranje mahu, ki je bil zaradi tebe kot majhen praznik, za polnočne malice, ko smo postavljali jaslice, za zgodbe o tvojih uspehih na plesnih tekmovanjih, za delovne akcije na Rožniku in še za vse druge dogodivščine.

Ko hodimo po poti do končnega cilja in še ne zremo Boga iz obličja v obličje, ne moremo brez predstav. Jaz si te, brat Bono, predstavljam, da si sedajle nekje v bližini brata Juniperja ali kasnega drugega hudomušnega frančiškana in mu pripoveduješ kaj vse bi še moral napisati v svojo knjigo anekdot.

Bogu hvala za dar tvojega življenja in tvoje vesele narave. Postani pred prestolom Najvišjega še eden izmed neutrudnih prosilcev za nove poklice v naši provinci in v Cerkvi na Slovenskem.

Zahvaljujem se gvardijanu p. Robertu Bahčiču in drugim sobratom na Brezjah, da so za Bonota lepo skrbeli in ga spremljali v zadnji bolezni. Hvala osebju doma sv. Katarine v Mengšu. Hvala vsem, ki ste prihajali k njemu. Vaših obiskov je bil zelo vesel.

V imenu Slovenske frančiškanske province izrekam sestrama Jani in Bredi iskreno sožalje. Vsem, ki žalujemo za njim, pa je v tolažbo Jezusova beseda: „To je namreč volja mojega Očeta, da ima vsak, kdor gleda Sina in veruje vanj, večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan“ (Jn 6, 40).

p. Marjan Čuden,
provincialni minister

Anton Babnik

- posinovljenec naše province.

3. januarja letos smo se na Rose Hill Cemetery v Putnam Valley v državi New York poslovili od Antona Babnika, rojenega 30. julija 1920 v Ljubljani.

Dolga desetletja je z vso svojo družino dajal pomemben utrip naši župniji. Pri vseh slovesnostih in praznovanjih so skrbeli za kuhinjo in pijačo, oblečeni v slovenske narodne noše so pa ob praznikih še posebej pokazali svojo narodno zavest in ljubezen do naše slovenske cerkve sv. Cirila v New Yorku. V spominu nam bodo ostale "Babnikove butarice", ki so prinašale tudi dodatne beliče v cerkveno blagajno, nepozabne so bile "piknik" maše na njihovi domačiji, kjer se je mladina lahko kopala in vozila s čolni, starejši so pa modrovali in politizirali. Naša cerkev bo ostala za vedno dolžnica gospodu Antonu za vse kovinske ornamente na oltarju, svečnike in ambon. Poseben izraz ljubezni do Marije pa sta dve kroni na podobi Brezjanske Marije, ki jo je naslikal Jože Vodlan. Od kod atu Antonu ta velika ljubezen in predanost Mariji nam je ob koncu pogrebne maše razkrila njegova hči Francka Babnik, poročena Čekuta:

"Moj oče je bil še posebej predan Blaženi Mariji Devici. V ranem otroštvu je izgubil mamo; zaradi bolezni ni mogel na pogreb, pogrebni sprevod, ki se je pomikal mimo domače hiše, je spremljal skozi okno in opazil sliko Marije, ki so jo nosili v pogrebni procesiji. Verjel je, da bo sedaj Marija bedela nad njim. In je res, na mnoge načine.

Po mamini smrti se je oče ponovno poročil. Z odprtimi rokami so sprejeli novo mamo, ona pa njih. Z rojstvom še štirih so postali družina osmih otrok in vse je imela mama zelo rada.

Po vojni je oče zbežal v Avstrijo in v begunskem taborišču Judenburg leta 1947 poročil mojo mamo Antonijo Košir. V taborišču je prijel za vsako delo. Večina beguncev je prišla z malo prtljage in oče je iz kovine sestreljenih avionov naredil piskre in ponve za vse, ki so jih potrebovali in čutimo se počaščene, da jih imamo nekaj tudi sami.

Za ljubljanskega škofa Rožmana je prav tako iz kovine avionov naredil kelih, ki pa se ni uporabljal za mašo, ker ni bil znotraj pozlačen ampak je bil poklonjen škofu v znak hvaležnosti, da je solidaren s svojimi razseljenimi ljudmi po svetu.

Oče je naredil tudi dve monštranci, da so jih nosili v procesiji sv. Rešnjega Telesa: eno za Judenburg, drugo pa za taborišče Špittal, v katerem je bilo največje število slovenskih beguncev. Prav tako je naredil tudi kadilnici in posodici za kadilo. Ena monštranca, kadilnica, posodica za kadilo in en kelih so sedaj v muzeju Studia Slovenica v Škofovih zavodih v Šentvidu nad Ljubljano. Vse te umetniške izdelke iz kovine je oče naredil brez pravega orodja, samo s kladivom in orodjem za rezanje; bil je dizajner in obrtnik obenem.

Moji starši so prišli v New York decembra 1949 z dvema otrokoma in v pričakovanju tretjega. Nikoli

nista pozabila svoje domovine, vse otroke sta naučila slovenski jezik in smo danes ponosni, da smo Slovenci, Amerikanci in Kanadčani.

Oče je živel polno življenje skoraj 70 let skupaj s svojo ženo. Ko sta se poročila, sta res postala eno. Svojih osem otrok – Antonijo, Antona, Francko, Marijo, Janeza, Andreja in Ano, - sta spremljala, ko so odrasčali in se poročali, sprejemala svoje vnuke in tudi te spremljala, ko so se poročali in videla prihajati pravnuke v našo veliko družino.

Bili smo blagoslovljeni, da smo imeli takega ata, s katerim smo se lahko pogovarjali in nas je vodil in sta nam skupaj z mamo pomagala na vse mogoče načine. Najbolj važno pa je, da sta nas poslušala in nas vzpodbujala k veri, ki pomaga prebroditi težave.

Ata in mami sta vzgojila osem otrok brez pomoči svojih domačih. Pravi blagoslov za nas sta bila botra France in Ivanka Puc, ki sta nas imela rada kot svoje vnuke in pomagala našim staršem kolikor sta le mogla.

Vseskozi so nas naši starši učili, da smo z malim zadovoljni in srečni, ker imamo drug drugega. Življenje v "novem svetu" zanju ni bilo lahko, vendar sta z vztrajnostjo in požrtvovalnostjo dosegla, da smo danes taka družina.

Nekaterim svojim dobrim prijateljem sem povedala, da ima moj oče majhno beležko kamor si zapisuje imena in podatke o novih članih naše družine.

Sčasoma, ko se je število večalo s porokami in rojstvi so me začeli spraševati, če oče rabi že novo beležko...

Trenutno nas je 85, v maju pa pričakujemo novega člana in nas bo 86. Moj oče je rad govoril – neverjetno koliko škode lahko naredita dva človeka!

Rada bi se zahvalila bratu Andreju, sestrama Mariji in Antoniji in njunim družinam za njihovo skrb za naše starše, posebno še zadnja štiri leta; vedite, da zelo cenimo vašo pomoč in skrb za ata, ki ga mi zaradi oddaljenosti nismo mogli obiskovati vsaki teden.

Ata verjamemo in naša vera nam govori, da si sedaj v nebesih v družbi svojega očeta, matere, bratov in svakinj in družin in prijateljev, ki so odšli pred teboj, Verjamemo, da si imel veselo srečanje z njimi. Glej na vse nas, mi pa te bomo ohranili v naših srcih, mislih in molitvi.

Zbogom očka, hvala ti z dna srca, da si nas imel rad in bil naš vodnik na življenjski poti.

Počivaj v miru!"

p. Krizolog

Nekrologij

Na naši spletni strani dostopen tudi Nekrologij naše province:

www.franciskani.si/nekrologij

Naslovník province	telefon	fax
Stane Zore Ljubljanski nadškof in metropolit Ciril-Metodov trg 4 p.p. 1990, 1001 Ljubljana stane.zore@ofm.si	01 234 26 00	01 231 41 69
Provincialni minister Marjan Čuden Prešernov trg 4 SI-1000 Ljubljana	+386 1 242 9310	
BREZJE Brezje 72 4243 BREZJE brezje@ofm.si	04 537 07 **	04 537 07 20
<i>Viktor Leopold Polikarp Bonaventura Damjan Leon Tomaž Milan Robert Zakristija Romarski urad</i>	02 03 04 05 06 08 09 11 18 26 00	
KAMNIK Frančiškanski trg 2 1241 KAMNIK tel.: 064 179 910 kamnik@ofm.si		
<i>Mari Pashal Lavrencij Ernest Franci</i>	040 296 319 0593 66 486 0593 66 480 0593 66 481 0593 66 484	
KOPER/STRUNJAN Destradijev trg 10a 6000 KOPER koper@ofm.si	0590 73 470	0590 73 475
<i>Andrej Boris Marjan</i>	72 79 71	
LJUBLJANA - CENTER Prešernov trg 4 1000 LJUBLJANA	01 242 9***	01 242 9 313
<i>porta gost/podstrešje 1 provincial sam./žup. arhiv faks - hiša, ZBF ZBF Ambrož M., gvardijan prov. arhiv Janko Marko faks - Marko Edvard Ksaver Valerijan Jan pevski kor regens chori/L. nad. 29 Vid Pavle, vikar in župnik rekreacijska soba knjižnica šivalnica župnijska pisarna zakristija obednica klerikat/ Jan Dominik, Mario, Rok</i>	300 301 310 312 313 314 316 317 318 322 323 324 328 330 331 334 335 336 337 342 343 344 345 346 347 351	
LJUBLJANA - BEŽIGRAD Küzmičeva 6 1000 LJUBLJANA lj.bezigrad@ofm.si	0590 717 **	
<i>Regalat Miran Š. Andraž</i>	21 22 25	
LJUBLJANA - ŠIŠKA Černetova 20 1000 LJUBLJANA lj.siska@ofm.si	01 583 72 70 01 583 72 **	01 583 72 99
<i>Silvin Bogdan K. Gregor</i>	77 80 82	
LJUBLJANA - VIČ in Komisariat za Sv. deželo Tržaška 85 1000 LJUBLJANA lj.vic@ofm.si	01 244 42 52	01 244 42 53
<i>Anton Hieronim Zdravko Pepi Tadej Boštjan Komisariat</i>	56 57 58 59 61 62 50	
MARIBOR Ul. škofa Maksimiljana Držečnika 7 2000 MARIBOR maribor@ofm.si	02 228 51 10 02 228 51 **	02 228 51 12
<i>Janez Benedikt Franc</i>	13 15 19	

SESTRE KLARISE Andreja Bitenca 138 1000 LJUBLJANA	01 518 25 00	
MOŠNJE Mošnje 8 4240 RADOVLJICA	04 533 88 78	04 533 88 78
NAZARJE Samostanska pot 50 3331 NAZARJE nazarje@ofm.si samostan.nazarje@gmail.com zupnija.nazarje@gmail.com dom.marija.nazaret@gmail.com	03 583 19 93 03	03 583 17 53
SESTRE KLARISE Samostanska pot 51 3331 NAZARJE	03 583 13 91	
NOVA GORICA Škrabčeva 1, p.p. 303 5001 NOVA GORICA info@samostan-kostanjevica.si	05 330 77 50 05 330 77 5*	05 330 77 51
<i>Niko Jernej Vili Ambrož P. Filip</i>	2 3 4 5 6	
NOVA ŠTIFTA Nova Štifta 3 1317 SODRAŽICA nova.stifta@ofm.si	01 836 99 43	01 836 99 44
NOVO MESTO Frančiškanski trg 1 8000 NOVO MESTO novo.mesto@ofm.si	07 338 14 70 07 338 14 7*	07 338 14 79
<i>Peter Marko Krizostom Tomaž H.</i>	1 3 4 7	
PROVINCIALNA HIŠA Strunjan 134 telefonska govorilnica	05 678 21 21	
SVETA GORA Sveta Gora 2 5250 SOLKAN sv.gora@ofm.si	05 330 40 20 05 330 40 **	
<i>Simon Peter Hadrijan Bogdan R. Miha Pavel Rafael Miran V.</i>	22 25 28 30 32 33 37	
SVETA TROJICA Meznaričeva 8 2235 SV. TROJICA V SL. GORICAH sv.trojica@ofm.si	02 720 55 56	02 720 55 56
Jože Urbanija Grabe 33 2277 SREDIŠČE ob Dravi	02 713 40 90 051 265 793	
TUJINA ADELAIDE - WEST HINDMARSH Holy Family Slovenian Mission 51 Young Avenue AU - WEST HINDMARSH SA 5007		
MELBOURNE - KEW SS. Cyril and Methodius' Slovenian Mission 19 A'Beckett Street PO BOX 197 AU - KEW VIC. 3101	0061 3 9853 7787 mobitel: 0061 412 555 840	0061 3 9853 6176
SYDNEY MERRYLANDS St. Raphael's Slovenian Mission 311 Merrylands Road PO BOX 280 AU - MERRYLANDS NSW 2160	0061 2 9637 7147 0061 2 9682 5478 mobitel: 0061 409 074 760	0061 2 9682 7692
CURIA GENERALIS Via S. Maria Mediatrice, 25 IT - 00165 ROMA	0039 06 684 919	0039 06 638 02 92
FRANCOSKA GVAJANA Hugo Delčnjak 29 Av. du Gen.de Gaulle BP 75 97310 KOUROU Guyane Française		
JOHNSTOWN St. Therese's Friary 536 Decker Avenue US - JOHNSTOWN PA 15906	001 814 539 76 33	
LEMONT St. Mary's Friary 14246 Main Street PO Box 608 US - LEMONT IL 60439	001 630 257 24 94	
Slovensko versko središče	001 630 257 20 68	001 630 257 23 59
NEW YORK St. Cyril's Friary 62 St. Mark's Place US - NEW YORK NY 10003	001 212 674 34 42	001 212 674 34 42

Elektronski naslovi skupnosti	
Provincialat	provincialni.minister@ofm.si
Definitorij	definitorij@ofm.si
Tajništvo province	tajnik@ofm.si
Prokuratura	prokuratura@ofm.si
Založba BF	zbf@ofm.si
Komisariat	komisariat@ofm.si
Generalna kurija	http://www.ofm.org
e-mail	[ime]@ofm.org [ime] je naziv urada ali oznaka osebe (npr. mingen, secgen, formgen, missgen, econgen, pax, acta, ipd.)
Elektronski naslovi bratov	
Ambrož Mušič	ambroz.music@rkc.si
Andraž Arko	andraz.arko@rkc.si
Andrej Pollak	andrej.pollak@rkc.si
Andrej Vovk.	andrej.vovk.ofm@rkc.si
Anton Jerman	anton.jerman@gmail.com
Benedikt Dejan Emberšič	benediktdejanembersic@gmail.com
Bernard Golčnik	bernard.golcnik@rkc.si
Bernard Karmanocky	bernard11k@aol.com
Bernardin Sušnik	bernardin@susnik.si
Bonaventura Obran	peter.bonaventura.obran@gmail.com
Boštjan Horvat	bostjan.horvat@ymail.com
Bogdan Knavs	bogdan.knavs@rkc.si
Bogdan Rus	bogdan.rus@rkc.si
Boris Markež	boris.markez@rkc.si
Ch. Gostečnik	christian.gostecnik@guest.arnes.si
Ciril A. Božič	cirilb@bigpond.com
Damjan Kern	damjankern0@gmail.com
Darko Žnidarsič	darko.znidarsic@rkc.si
David Šrumpf	p.david@siol.net
Edvard Kovač	edvard.kovac@guest.arnes.si
Filip Rupnik	filipr@volja.net
Franci Seničar	franci.senicar@gmail.com
Franci Kovše	franc.kovsel@gmail.com
Gregor Kos	gregor.kos@rkc.si
Hugo Delčnjak	delhug1938@yahoo.fr
Jan Cvetek	jan.cvetek@gmail.com
Jan Dominik Bogataj	janco.bog@gmail.com
Janko Žagar	janko.zagar@hotmail.com
Janez Papa	janez.papa@rkc.si
Jernej Kurinčič	jernej.kurincic@rkc.si
Jože Urbanija	joze.urbanija@gmail.com
Krizolog Cimerman	krizolog@yahoo.com
Krizostom Komar	krizostom.komar@rkc.si
Ksaver Babnik	ksaver.babnik@gmail.com
Leopold Grčar	leopold.grcar@rkc.si
Mari Osredkar	mari.osredkar.ofm@siol.net
Marijan Cvitak	marijan.cvitak@ofm.si
Marjan Čuden	marjan.cuden@rkc.si
Marjan Čuk	marjan.cuk@rkc.si
Marko Novak	marko.novak@rkc.si
Metod Ogorevc	metod.ogorevc@ofm.si
Mihael S. Vovk	mihael.vovk@rkc.si
Milan Kadunc	milan.kadunc@rkc.si
Miran Špelič	miran.spelic@rkc.si
Miran Vidic	miran.vidic.ofm@gmail.com
Niko Žvokelj	niko.zvokelj@rkc.si
Pavle Jakop	pavle.jakop@gmail.com
Pepi Lebreht	pepi.lebreht@rkc.si
Peter Lavrih	pater.peter@rkc.si
Peter Vrabec	peter.vrabec@rkc.si
Rafko Slejko	rafaels@libero.it
Regalat Razbočan	regalat@gmail.com
Robert Bahčič	robert.bahcic@rkc.si
Silvin Krajnc	silvin.krajnc@rkc.si
Simon P. Berlec	simon.peter.berlec@rkc.si
Tadej Inglič	tadej.inglic@rkc.si
Tadej Strehovec	tadej.strehovec@gmail.com
Tomaž Hočevnar	tomaz.hocevar@rkc.si
Tomaž Menart	zu-sv.antona.pad@siol.net
Tomaž Pinter	tomaz.pinter@rkc.si
Valerijan Jenko	valerian@pacific.net.au
Vid Lisjak	pater.vid@gmail.com
Viktor Papež	viktor.papez@rkc.si
Vili Pustoslemšek	vili.pustoslemsek@rkc.si
Zdravko Jakop	zdravko.jakop.ofm@gmail.com

